

Gjennomgang av studieporteføljen – del 2

2017

Erfaringsbaserte- og toårige masterprogram

Strategisk utdanningsutvalg

24. april

Gjennomgang av studieporteføljen – del 2

Universitetsstyret har bedt om en intern gjennomgang av alle studieprogrammene ved UiT. Strategisk utdanningsutvalg har fått i oppdrag å operasjonalisere universitetsstyrets vedtak. Gjennomgangen av porteføljen gjennomføres i to deler. I den første delen ble alle grunnutdanninger (bachelorprogrammene og de 5-årige integrerte masterprogrammene) vurdert. Denne rapporten omhandler de erfaringsbaserte- og toårige masterprogrammene.

Denne rapporten presenterer de vurderinger og anbefalinger utvalget har kommet til.

Strategisk utdanningsutvalg, Tromsø 24.4.2017

Wenche Jakobsen
prorektor, utvalgets leder

Gunnar Ketil Eriksen
prodekan utdanning, Jurfak

Øivind Granerud
prodekan utdanning, IRS-fak

Bjørn-Eirik Johnsen
Instituttleder, Avd. for
vernepleie

Inger Njølstad
prodekan utdanning, Helsefak

Geir F. Lorem
prodekan utdanning, Helsefak

Inger Johanne Lurås
prodekan utdanning, NT-fak

Ragnhild Johanne Rensaa
prodekan utdanning, IVT-fak

Kjell Magne Mælen
dekan, Kunstfak

Monica Alterskjær Sundset
prodekan utdanning, BFE-fak

Cathrine Theodorsen
prodekan utdanning, HSL-fak

Ådne Danielsen
leder, Result

Kristoffer Wilhelmsen
studentrepresentant

Marte Seland
studentparlamentsleder

Sveinung Løfaldli
studentparlamentsleder

Heidi Adolfsen
studiedirektør, sekretær for utvalget

Saksbehandlere:

Hege Skarsfjord, seniorrådgiver Avdeling for utdanning
Birgitte Ulvevadet, rådgiver Avdeling for utdanning
Hege Svendsen, seniorrådgiver Avdeling for utdanning
Øyvind H. Mikalsen, rådgiver Avdeling for utdanning
Julia Holte Sempler, seksjonsleder Avdeling for utdanning

Innhold

1	Gjennomgang av toårige masterutdanninger	7
1.1	Bakgrunn.....	7
1.2	Om oppdraget.....	7
1.3	SUVs forståelse av mandatet	8
1.4	Oppbygging av rapporten.....	9
1.5	Prosess og tidsplan.....	10
1.6	Datagrunnlag og fakultetenes tilbakemeldinger.....	10
2	Noen generelle utfordringer	13
2.1	Tilstanden for masterutdanninger i sektoren og ved UiT.....	13
2.2	Rekruttering	14
2.3	Profesjonsrettede masterutdanninger	15
2.4	Nye krav til masterstudier	16
3	Studieprogram som videreføres uten endringer	18
4	Studieprogram med faglig overlapp.....	19
4.1	Ledelsesutdanningene	19
4.2	Sosialfagene	20
4.3	IT-studier.....	21
5	Oppfølging av studieprogram som ble omtalt i gjennomgangen av bachelor og 5-årige masterprogram	24
5.1	Marin bioteknologi.....	24
5.2	Arkeologi	25
5.3	Filosofi	25
5.4	Kunsthistorie	26
5.5	Språk og litteratur	27
5.6	Religionsvitenskap	30
5.7	Russlandsstudier	32
6	Studieprogram som anbefales videreført med merknader.....	34
6.1	Helsefag	34
6.2	Sykepleie.....	36
6.3	Tourism Studies	37
6.4	Public Health.....	38
6.5	Sosialantropologi	39
6.6	Statsvitenskap	41

6.7	Electrical Engineering.....	41
6.8	Hørelære med didaktikk.....	42
6.9	Technology and Safety in the High North	43
6.10	Historie.....	44
7	Studieprogram som anbefales revidert eller nedlagt.....	46
7.1	Telemedicine and E-health.....	46
7.2	Funksjonshemming og deltakelse	47
7.3	Logopedi	49
7.4	Satellite Engineering.....	49
7.5	Statistikk	50
7.6	Master i matematikk og finans.....	51
8	Veien videre	52

1 Gjennomgang av toårige masterutdanninger

1.1 Bakgrunn

Universitetsstyret behandlet i styremøte den 04.11.2016 sak S 66/16 *Forslag til endringer i studieporteføljen - bachelor og 5-årige masterutdanninger* (ePhorte 2016/490). Universitetsstyrets vedtak i denne saken baserte seg på Strategisk utdanningsutvalgs rapport *Gjennomgang av studieporteføljen – del 1*, samt fakultetenes tilbakemeldinger på rapporten. Styret vedtok i denne saken en rekke endringer i UiTs studieportefølje. I styremøte den 09.02.2017 vedtok styret nytt mandat for gjennomgang av UiTs toårige masterprogram, og oppdraget ble også denne gangen gitt til Strategisk utdanningsutvalg.

Denne rapporten gir en nærmere beskrivelse av oppdraget, noen refleksjoner rundt generelle problemstillinger knyttet til masterutdanninger og gjennomgang av UiTs masterportefølje.

1.2 Om oppdraget

Da UiT ble etablert i 1968 var målet å gi nordnorsk ungdom bedre utdanningsmuligheter og sikre rekruttering av fagfolk til landsdelen. Ved inngangen til UiTs 50års jubileum kan det bekreftes at dette målet er nådd og vel så det. UiT er vokst til å bli en drivkraft i landsdelens utvikling, både hva gjelder produksjon av arbeidskraft, kunnskap og utvikling. Det er imidlertid flere utfordringer knyttet til blant annet rekrutteringsgrunnlag og behov i avtakerfeltet som er avgjørende for UiTs strategiske veivalg fremover. For eksempel vil Nord-Norge de ti neste årene trenge minst 4000 nye lærere. I tillegg er andelen ufaglærte høyere i nord enn resten av landet. I årene som kommer vil samtidig studentrekrutteringen bli påvirket av den endrede demografiske utviklingen i landsdelen. Befolkningsframskrivninger fra SSB viser blant annet en reduksjon i antallet 20-24-åringer på 10-13% i løpet av den neste 10-årsperioden. Mange av utdanningene ved UiT vil kunne merke denne utviklingen i form av færre unge studiesøkere fra landsdelen. Dette vil blant annet øke behovet for å sikre gjennomstrømming og kandidatproduksjon internt ved UiT for å kunne møte samfunnets behov for kompetanse.

På overordnet nivå forventer regjeringen at det tas et tydelig strategisk grep og kollegialt ansvar for utdanningskvaliteten på alle nivåer ved universitetene og høyskolene.¹ Kvalitetsarbeidet må forankres tydelig fra styre og rektorat og gjennom hele institusjonen til det enkelte studieprogrammet, samtidig som det sikres en strategisk utvikling av studieporteføljen som helhet. Styrene ved universitetene og høyskolene skal sørge for at den faglige virksomheten holder høy kvalitet, samt dimensjonere studieprogramporteføljen i dialog med samfunns- og arbeidslivet. Behovet for kompetanse på kort og lang sikt må ivaretas. Det fremholdes videre en forventning om at styrene sørger for konsolidering av fagmiljøer der det er nødvendig. Dette er forhold som også påpekes i UiTs rapport om faglig organisering ved UiT: «Målet må være å organisere den faglige virksomheten på en slik måte at det legges til rette for studietilbud som revideres og vurderes kontinuerlig, og som sørger for at det i liten grad utvikles faglig overlappende studietilbud, slik at UiT kan tilby en bred, kvalitetssikret og relevant

¹ Meld. St. 16 (2016-2017)

studieportefølje innen en kostnadseffektiv ramme. Organisasjonsstrukturen må samtidig legge til rette for å ta ut faglige synergier som følge av fusjonene.»²

Formålet med å gjennomgå studieporteføljen er å imøtekomme disse utfordringene og kravene, så vel som å imøtekomme UiTs egne mål om å ha studietilbud med høy nasjonal og internasjonal kvalitet, studietilbud som er praksisnære og samfunnsrelevante, og som har et godt og inkluderende læringsmiljø. I UiTs strategi fremgår det blant annet at vi «skal tilby forskningsbasert utdanning med kvalitet på høyt internasjonalt nivå» og at «UiT skal være nasjonalt ledende på gjennomstrømning, ha et godt og inkluderende lærings- og studiemiljø og legge til rette for et velfungerende studentdemokrati». Det fremgår også av strategien at «UiT skal være et breddeuniversitet» og at «universitetet skal ha bredde og mangfold i sitt samlede utdanningstilbud».

En gjennomgang av studieporteføljen må legge alle disse forhold til grunn. Som breddeuniversitet er det nødvendig og avgjørende at UiT tar ansvar for små fagmiljø, og sørger for at balansen mellom disiplinaryfag og profesjonsfag ikke forrykkes i en slik grad at UiT ikke lenger oppfattes som et breddeuniversitet. UiT har også et nasjonalt ansvar innenfor en rekke fagområder, og det er av nasjonal og internasjonal betydning at forhold knyttet til blant annet det arktiske og det samiske innenfor ulike fagområder både ivaretas og utvikles. Likeledes må UiT ha en studieportefølje som legger grunnlaget for ph.d.-programmene slik at det innenfor flest mulig områder tilbys bachelor, master og ph.d.-nivå. Samtidig skal det sikres at studentene møter et tilfredsstillende studiemiljø. Identifisering av status og igangsetting av tiltak knyttet til forhold som rekruttering, frafall og gjennomstrømming er helt nødvendig for at UiT skal kunne følge opp de mål som er satt i strategien.

1.3 SUVs forståelse av mandatet

Rapporten som omhandler bachelorutdanningene og de 5-årige masterutdanningene skapte store diskusjoner internt og eksternt. I saken til universitetsstyret vedrørende gjennomgang av bachelorprogram og 5-årige masterprogram har universitetsdirektøren gjort grundig rede for prosessen, fakultetenes tilbakemeldinger og vurderinger av de utfordringer rapporten presenterte (ePhorte 2016/490). Dette vil ikke gjengis i denne rapporten.

For å imøtekomme de tilbakemeldingene som er kommet i etterkant av gjennomgangen av bachelorprogrammene og de 5-årige masterprogrammene, og samtidig imøtekomme forutsetningene for prosessen gitt i oppdraget fra styret, inkludert UiTs strategi Drivkraft i nord, vedtok styret at gjennomgangen av masterporteføljen skulle ha en noe annen vinkling. Universitetsstyret behandlet 9.2.2017 sak S4/17 *Nytt mandat for gjennomgang av porteføljen for toårige masterprogram* (ePhorteref: 2016/490-37) og vedtok følgende mandat for arbeidet:

1. Strategisk utdanningsutvalg (SUV) skal identifisere studietilbud med indikasjoner på svak studiekvalitet og/eller svakt studiemiljø. Dette gjøres på bakgrunn av tilgjengelige data om blant annet gjennomføring, frafall og rekruttering, tilbakemeldinger fra fakultetene, studentevalueringer og overordnede strategiske vurderinger.

² Rapport om faglig organisering UiT, side 12

2. SUV skal komme med konkrete anbefalinger til oppfølging av identifiserte studietilbud. Dette kan føre til anbefaling om revisjon eller nedleggelse.
3. SUV skal også identifisere studietilbud med stor faglig overlapp og anbefale tiltak som skal følges opp innenfor de relevante fagmiljø.
4. Alle forslagene skal begrunnes.

Det fremgår at SUV skal gjøre sine vurderinger på bakgrunn av tallmateriale *i tillegg til* tilbakemeldinger fra fakultetene, evalueringer og overordnede strategiske vurderinger. Dette gir SUV større rom til å gjøre vurderinger av strategisk art knyttet til de enkelte studieprogrammene.

Videre er bakgrunns materialet SUV skal tuft sine beslutninger på bredere, da fakultetene i forkant av SUVs behandling har blitt bedt om å gi en langt mer utfyllende og grundig tilbakemelding per program. SUV skal på bakgrunn av dette materialet anbefale tiltak for oppfølging av identifiserte studietilbud.

Universitetsstyret har også bedt SUV identifisere faglig overlapp. Fakultetene er også her bedt om å gi konkrete tilbakemeldinger og SUV vil derfor ta utgangspunkt i de tilbakemeldinger som er kommet vedrørende dette temaet.

SUV har lagt det nye mandatet til grunn for alle sine vurderinger. Med bakgrunn i at SUV har gjort bredere og mer strategiske vurderinger av studieporteføljen er det også identifisert noen generelle overordnede utfordringer som vil omtales under kapittel 2.

1.4 Oppbygging av rapporten

Studietilbudene som er vurdert er delt inn i følgende kategorier:

- Studieprogram som anbefales videreført uten merknader: Dette er studieprogram eller studieretninger SUV ikke ser grunn til å føre ytterligere tilsyn med i denne runden. Det er ulike grunner til at studieprogram er plassert i denne kategorien. Disse fremkommer i kapittel 3.
- Studieprogram med faglig overlapp: SUV har i henhold til mandatet identifisert studieprogram med faglig overlapp. Det er ikke en uttømmende liste av program som omtales i denne kategorien, og utvelgelsen er i all hovedsak basert på fakultetenes tilbakemeldinger. Dette omtales videre i kapittel 4.
- Studieprogram som ble omtalt i gjennomgangen av bachelor og 5-årige masterprogram: Noen av de fagområdene SUV vil omtale i denne rapporten ble også omtalt i rapporten vedrørende bachelor og 5-årige masterprogram. SUV har hatt spesiell oppmerksomhet knyttet til masterprogrammene som direkte tilhører disse bachelorprogrammene og det er vektlagt at effekter av allerede igangsatte tiltak på bachelornivå skal identifiseres før det igangsettes for store tiltak på masternivå. Samtidig er det nødvendig å adressere utfordrende forhold også ved masterstudiene. Disse omtales i kapittel 5.
- Studieprogram som anbefales videreført med merknader: Dette er studieprogram eller studieretninger der SUV har identifisert forhold det er grunn til å følge opp videre. Dette kan være basert på tallmateriale eller på fakultetenes egne tilbakemeldinger. SUV vil omtale hvert

enkelt program i denne kategorien og det vil presenteres forslag til tiltak under hvert program. Disse programmene omtales nærmere i kapittel 6.

- Studieprogram som anbefales revidert eller nedlagt: Dette er studieprogram eller studieretninger der SUV har identifisert forhold som krever umiddelbar oppfølging. Det vil for de fleste program i denne kategorien foreslås at opptaket til programmet fryses i påvente av at programmet revideres. Ett program foreslås nedlagt. Disse programmene omtales nærmere i kapittel 7.

I omtalen av de enkelte studieprogrammene vil det gis noen korte fakta oppsummert i en situasjonsbeskrivelse. Det vil videre gjøres rede for SUVs vurderinger før det presenteres noen anbefalinger til oppfølging av programmet. Dataene som er gjennomgått både av fakultetene og av SUV vil ikke i sin helhet gjengis i rapporten.

SUV står samlet bak alle forslagene i rapporten.

1.5 Prosess og tidsplan

Universitetsstyret vedtok i sak S4/17 *Nytt mandat for gjennomgang av porteføljen for toårige masterprogram* (ePhorte: 2016/490-37) følgende tidsplan for prosessen:

- Medio januar: Tilgang på tallmateriale ble sendt til fakultetene via det nettbaserte presentasjonsverktøyet Tableau. Fakultetene er bedt om å melde inn hvem som skal ha tilgang til systemet og det tilbys opplæring til alle tidlig februar.
- 9. februar: Styret behandler forslag til nytt mandat. Mandatet og oppdraget fra styret sendes ut til fakultetene umiddelbart etter styremøtet.
- 10. mars: Frist for tilbakemelding fra fakultetene. Fakultetene bes gi tilbakemelding på selve datagrunnlaget i tillegg til andre relevante opplysninger knyttet til de enkelte studieprogrammene, vedrørende for eksempel evalueringer, igangsatte tiltak, relevant forskningsaktivitet osv.
- 28.-29. mars: Behandling i SUV.
- 21. april: SUVs rapport sendes ut på høring. I denne perioden legges det til rette for arenaer der rapporten kan drøftes gjennom blant annet dialogmøter og debattmøter.
- 19. mai: Høringsfrist for fakultetene.
- 15. juni: Saken legges frem for universitetsstyret.

1.6 Datagrunnlag og fakultetenes tilbakemeldinger

Datagrunnlaget er utarbeidet på bakgrunn av studentdata fra Felles Studentsystem (FS), og ble gjort tilgjengelig gjennom presentasjons- og analyseverktøyet Tableau. Datagrunnlaget var tilgjengelig fra 23. januar 2017. Avdeling for utdanning (UTA) arrangerte opplæring i Tableau for de som skulle være involvert i gjennomgangen av studietilbudet på masternivå 1. og 2. februar.

Universitetsdirektøren orienterte 16. februar fakultetene, og Avdeling for vernepleie om det nye mandatet og tidsplanen for gjennomgang av studieporteføljen på masternivå. Universitetsdirektøren ba samtidig fakultetene om utfyllende tilbakemeldinger om relevante forhold knyttet til sine studieprogram. I oversendelsen fra universitetsdirektøren var det vedlagt en mal for tilbakemeldinger hvor fakultetene ble bedt om å vurdere både det kvantitative datagrunnlaget, og gi informasjon av mer kvalitativ art. Enhetene fikk frist til 10. mars med å komme med sine tilbakemeldinger.

SUV vil bemerke at det, sammenlignet med del 1 av gjennomgangen, er både en vesentlig forskjell i kvaliteten på tilbakemeldingene fra fagmiljøene, og i omfanget av tilbakemeldinger. Dette har gitt SUV et mye bredere og bedre beslutningsgrunnlag.

Det vil i det følgende gis en nærmere beskrivelse av det kvantitative datagrunnlaget som fakultetene hadde tilgjengelig.

Søkertall 2011-2016

Tallene i Tableau viser antall søkere på masterutdanninger ved UiT fordelt på fakultet, uavhengig av prioriteringsnummer. For IVT-fak og Avdeling for vernepleie vises kun søkertallene for 2016.

SUV har i sin gjennomgang bare i begrenset omfang vektlagt antall søkere til masterutdanningene. Årsaken til dette er at søkertallene gir begrenset informasjon, siden det er mulig å søke seg til flere utdanninger uten å prioritere mellom dem. For eksempel vil en søker kunne søke opptak til både biomedisin og marin bioteknologi, og ha begge utdanningene som 1. prioritet. Likeledes vet vi at svært mange internasjonale søkere søker opptak til program de ikke er kvalifiserte for. Derfor vil mange studieprogram ha svært mange søkere, men få av søkerne vil være kvalifiserte for opptak.

Antall nye studenter registrert som møtt 2011-2016

Tallene viser hvor mange nye studenter som er registrert som møtt på studieprogrammene i perioden 2011-2016. Tallene er hentet fra Møtt-feltet i Søknad samlebilde i FS. For å bli regnet som møtt må man ha semesterregistrert seg og betalt semesteravgiften innen 1. september det aktuelle året.

SUV har sett bort fra antall møtt i 2011 da det er begrenset med data for dette året. Videre har flere av fakultetene informert om feil i antall møtte på studieprogrammene. Dette henger sammen med at studenter som blir registrert etter fristen 1. september i mange tilfeller ikke blir talt med. I rapporten har SUV tatt høyde for tilbakemeldingene fra fakultetene og dobbeltsjekket tallene mot FS. For IVT-fak og Avdeling for vernepleie finnes det kun møtt-tall for 2016.

Antall registrerte studenter 2003-2016

Grafen viser utviklingen i antall registrerte studenter på studieprogrammene i perioden 2003-2016, fordelt på kjønn. Grafen viser det totale antall registrerte studenter uavhengig av kull. For å regnes som registrert på programmet må man ha betalt semesteravgiften og semesterregistrert seg på det aktuelle programmet.

Antall oppnådde kvalifikasjoner (grader), fordelt på år for oppnådd grad

Tallene viser hvor mange som har oppnådd en gradsgivende kvalifikasjon på det aktuelle programmet, fordelt på år for oppnådd grad i perioden 2003-2016.

Andel av startende studenter som har oppnådd grad

Tallene viser hvor mange av de som startet på det aktuelle studieprogrammet i perioden 2010-2014 som har oppnådd en grad, fordelt på hvor mange som har oppnådd graden på normert tid, pluss ett

semester, pluss to semestre, og pluss tre semestre eller mer. Det er bruttotiden som måles, altså tas det ikke høyde for studenter som er registrert i permisjon, eller med avtalt lavere studiebelastning.

Gjennomføringstid på de som har oppnådd en grad

Her ser vi hvor stor andel av de som har oppnådd en grad som har gjort det på normert tid, pluss ett semester, pluss to semestre og pluss tre semestre. I motsetning til *Andel av startende studenter som har oppnådd en grad*, så viser dette datapunktet kun gjennomføringstiden på de som faktisk oppnår en grad.

Frafall

Tabellen viser antall startende studenter på det valgte programmet, antall kvalifikasjoner, og antall frafalte studenter i perioden 2010-2014.

2 Noen generelle utfordringer

2.1 Tilstanden for masterutdanninger i sektoren og ved UiT

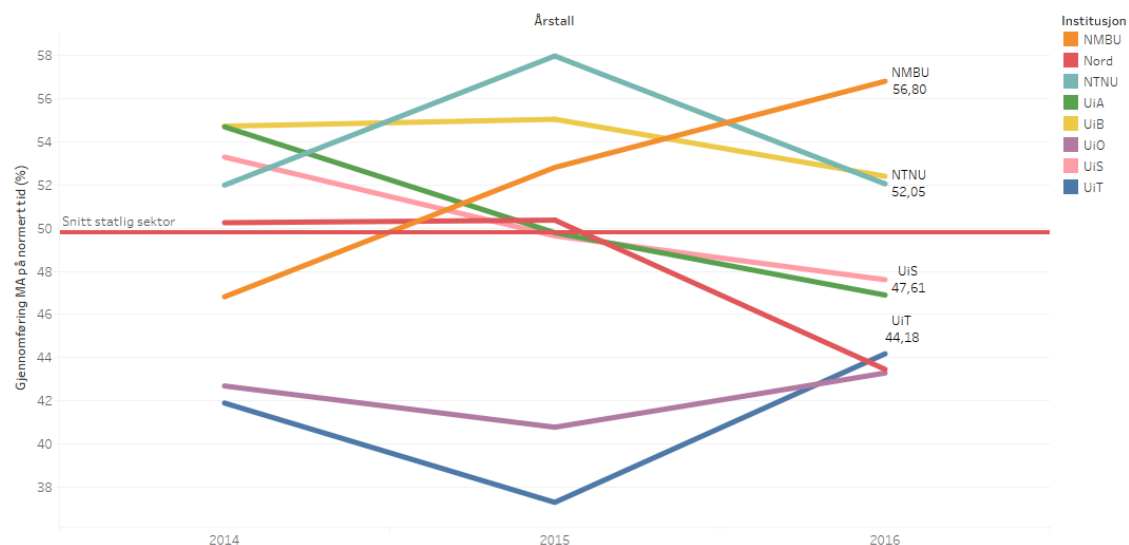
Kvalitetsreformen bidro til større juridisk og faglig handlingsrom for universiteter og høyskoler, noe som blant annet medførte utvikling av flere studieprogram. Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) viser i sin rapport «*Vekst og kvalitet i masterutdanning*», til en sterk vekst i antall toårige masterprogram. Veksten har vært særlig stor innen fagområdene humanistiske- og estetiske fag, helsefag, og lærerutdanning og pedagogikk. Også innen økonomisk-administrativ utdanning har det kommet mange nye masterprogram de siste årene. Denne veksten har medført økt variasjon i UH-sektoren, blant annet i form av varierende forskningskompetanse hos personalet og antall fagpersoner per studieprogram.

Ved UiT har vi også sett en økning i antall masterprogram. En stor del av denne økningen må tilskrives fusjonene, hvor det har vært en uttalt målsetning at alle fagområder ved UiT skal ha fullstendige utdanningsløp fra bachelor helt opp til ph.d. Økningen i antall studieprogram må også sees i lys av økt etterspørsel etter høyere utdanning. Både ved UiT, og i sektoren generelt, har antall studenter på masternivå steget markant siden 2006. Totalt i sektoren har antall studenter registrert på toårige masterprogram økt med 53 % i perioden 2006-2016; for UiT (inkl. de innfusjonerte høyskolene) er økningen på 55%. Den totale økningen i antall registrerte studenter, uavhengig av nivå, mellom 2006-2016 er på 30%. Dette viser at flere og flere studenter velger å gå videre fra bachelor til master.

Økningen i antall studietilbud på masternivå, samt veksten i antall registrerte studenter har blant annet ført til økt oppmerksomhet rundt kvaliteten og effektiviteten i masterutdanningene. Kravene til mastergradsstudier har nylig blitt skjerpet, og finansieringssystemet endret slik at institusjonene nå også får uttelling for antall kandidater som oppnår en grad. SUV er klar på at disse endringene vil ha konsekvenser for UiTs studietilbud. Spesielt vil SUV trekke frem at UiT har forbedringspotensial når det kommer til studiegjennomføring på masternivå. Nedenfor gis det en gjennomgang av status for gjennomføring og frafall for masternivå i sektoren generelt, og for UiT spesielt.

UiT har som mål å være nasjonalt ledende på gjennomstrømning. Gjennom de nasjonale styringsparameterne for sektoren måler Kunnskapsdepartementet (KD) institusjonenes evne til å få studenter til å gjennomføre studiene på normert tid. Figuren nedenfor viser hvor stor andel av mastergradsstudentene som fullfører studiene på normert tid, fordelt på de åtte universitetene i Norge.

Andel MA-studenter som fullfører på normert tid

Av figuren ser vi en markant forbedring for UiT fra 2015 til 2016. Likevel ligger UiT et godt stykke under snittet i statlig sektor, og markant bak sammenlignbare institusjoner som UiB og NTNU.

I KDs «Tilstandsrapport for høyere utdanning 2016» pekes det på at det er store variasjoner mellom de ulike fagområdene når det kommer til gjennomføring på normert tid. Historisk-filosofiske fag og samfunnsvitenskap har den laveste gjennomføringen på normert tid. Ingen av kullene på historisk-filosofiske fag kommer over 40% gjennomføring på normert tid. Svakest er 2013-kullet, hvor kun 35% har fullført våren 2015. 2013-kullet i samfunnsvitenskap er det svakeste av de tre kullene med en gjennomføring på normert tid på 39,8%. Studentene på masterutdanning innenfor matematisk-naturvitenskapelige fag ligger stabilt på en gjennomføring på om lag 55%. Det er studenter på økonomisk-administrative utdanninger som i størst grad gjennomfører på normert tid. 66% av 2011-kullet hadde våren 2015 gjennomført sine studier.

Hvis vi ser på data for hele perioden (2003-2014) finner man den samme tendensen ved UiT. Totalt har det startet 6 054 studenter på toårige masterprogram. 2 298 har fullført graden på normert tid (38%), og totalt har 69% fullført graden til nå. Ser vi på samme tall for Helsefak så har kun 28% (N=1084) fullført graden på normert tid, mens totalt 62% har oppnådd graden. For NT-fak er tallene bedre: 50% (N=540) har oppnådd graden på normert tid, og totalt har 73% oppnådd mastergraden. Ved HSL-fak har kun 34% (N=2 492) oppnådd mastergraden på normert tid, mot totalt 65% som har oppnådd mastergraden. BFE-fak har bedre tall: 55% (N=1 368) har oppnådd graden på normert tid, og totalt 79% har oppnådd mastergraden. Kunst-fak sine tall er også gode: 63% (N= 92) av studentene oppnådde mastergraden på normert tid, og totalt har 88% av de startende oppnådd mastergraden. For IRS-fak har vi kun kvalitetssikrede tall fra 2009-2014. I denne perioden startet det 72 studenter på 2 toårige mastere; 18% har oppnådd graden på normert tid. Totalt har 54% oppnådd mastergraden. Ved IVT-fakultetet har vi også kun kvalitetssikrede tall for perioden 2009-2014. 15% (N=397) har oppnådd graden på normert tid, og totalt har 69% av de startende studentene oppnådd en mastergrad.

2.2 Rekruttering

Antall registrerte studenter på masternivå har gått markant opp de siste ti årene. Likevel viser gjennomgangen at enkelte fagområder sliter med rekrutteringen. Totalt er det 16 studieprogram som har færre enn 15 registrerte studenter høsten 2016. Antall registrerte studenter er for hele programmet

– det vil si begge årene på master, og eventuelle forsinkede studenter, som fortsatt er registrert som aktive.

SUV vil bemerke at det først og fremst er de klassiske disiplinlagene innenfor humaniora og realfag som sliter med rekrutteringen. Dette er en nasjonal trend som rammer alle de fire klassiske breddeuniversitetene, men som rammer UiT spesielt sterkt fordi rekrutteringsbasen vår er mindre. Svikt i rekrutteringen til de sentrale disiplinlagene vil på sikt svekke UiTs rolle som breddeuniversitet, og vil også gjøre det utfordrende å reprodusere og opprettholde sentrale fagmiljø. SUV ønsker å understreke at attraktive og gode disiplinlag er avgjørende for fortsatt vekst og utvikling av Nord-Norge, og et større fokus på hvordan vi jobber med rekruttering til våre masterstudier er derfor helt nødvendig.

Videre vil SUV peke på at en svekkelse av sentrale disiplinlag også vil kunne gå ut over en rekke profesjonsfag, blant annet er fagmiljøene innenfor språk, historie, religionsvitenskap, og realfag helt sentrale i lektorutdanningen, videre er realfagmiljøet viktig for ingeniørutdanningene og de voksende marine lagene ved UiT.

Studenter på våre masterutdanninger rekrutteres i all hovedsak fra våre egne bachelorstudier. Rekrutteringen til masterutdanningene henger derfor nært sammen med andel bachelorstudenter som fullfører. Flere av studiene på masternivå som sliter med rekruttering har også svært høyt frafall fra bachelorstudiene. SUV vil derfor igjen fremheve viktigheten av at UiT nå må jobbe mer helhetlig og systematisk med frafallsutfordringene.

SUV har diskutert den interne organisering og ansvarsfordeling for UiTs rekrutteringsarbeid. I dag er det Avdeling for kommunikasjon og samfunnskontakt som er ansvarlig for rekruttering til UiTs grunnstudier, fakultetene er ansvarlige for rekruttering til masterutdanningene, og Avdeling for utdanning er ansvarlig for internasjonal rekruttering. SUV ønsker å påpeke at ansvaret for rekrutteringsarbeidet ved UiT i dag fremstår som fragmentert og stiller spørsmål ved om dette er en hensiktsmessig organisering. Det vil videre være nødvendig å se på nye og innovative rekrutteringstiltak for de studiene som har store rekrutteringsutfordringer. Blant annet er det å beholde og utvikle gode og levedyktige språkfag et ansvar for UiT som institusjon, og for samfunnet i sin helhet. SUV mener derfor at UiT må vurdere økonomiske insentiver for å både styrke rekruttering og sikre gjennomføring innenfor områder som er strategisk viktig for UiT og hvor rekrutteringen har vært lav over flere år. SUV vil påpeke at dette er et ansvar UiT som institusjon må ta slik at de enkelte fagområdene ikke alene skal bære kostnadene ved denne type tiltak.

2.3 Profesjonsrettede masterutdanninger

UiT er med på det største utdanningsløftet på flere tiår, gjennom at videreutdanninger innenfor flere fagområder nå etter hvert tilbys på masternivå. Innenfor flere fagområder har det vært en utfordring at de som ønsket å gå videre med forskning og fagutvikling innen sine fagområder, måtte ta en masterutdanning i tillegg til sin videreutdanning. Intensjonen nå er å la flere videreutdanninger inngå i utdanningsløp som bygger på bachelorutdanningen, og som gir en spesialisering utover basiskompetansen samtidig som at de kvalifiserer for forskning og fagutvikling.

Likevel kan man se en utfordring i forholdet mellom teori og praksis, som bunner i en uro for hva akademisering gjør med fagområder som avhenger av dyktige praktikere og klinikere. Studenter ved helsefaglige masterprogram evaluerer studiene som yrkesrelevante, men man har mer blandede

erfaringer med om arbeidsgiver verdsetter og etterspør denne kompetansen. I spenningsfeltet mellom forskning og praksis kan dette fort tolkes som et tegn på at det er en type kompetanse de ikke trenger. Det er følgelig viktig at utdanningsinstitusjonene ikke bare tydeliggjør kompetansebidraget ved å ta en mastergrad, men at det også tilrettelegges for at masteroppgaver kan knyttes mer direkte til sluttprodukter virksomhetsområdet ser behov for.

Det å løfte videreutdanninger opp på masternivå er en utfordrende prosess som krever stor grad av kvalitetssikring. Kliniske og praktiske ferdigheter skal øves samtidig som det skal sikres at disse utdanningene faktisk holder et masternivå. Selv om dette ved UiT på mange områder har vært både vellykkede og lærerike prosesser, ligger det store utfordringer knyttet til gjennomføring av programmene. Masterutdanningene skal passes inn i en modell som ikke nødvendigvis passer arbeidslivet og arbeidsgiver. Mange studenter fullfører derfor bare det de må i henhold til videreutdanningskravet, og faller dermed fra masterløpet. Ulike avtakerfelt har også svært ulike praksiser hva gjelder studiepermisjoner for sine ansatte, noe som har sterk påvirkning på hvem som i praksis både kan starte på og fullføre et masterstudium.

Videre er det problematisk at Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring ikke tar høyde for videreutdanningsnivået. I et perspektiv med livslang læring er dette et helt vesentlig kompetanseløp som ikke er synlig i rammeverket. Også forskriftsverk og rammeverk utdanningsinstitusjonene må forholde seg til for oppretting og kvalitetssikring av sine mastergrader vektlegger i liten grad viktigheten av den kliniske og praktiske kompetansen slike utdanninger krever og forutsetter.

Både utdanningsinstitusjoner og avtakerfelt står i dette spenningsfeltet, og det er høyst nødvendig at disse utfordringene løftes på et nasjonalt nivå.

2.4 Nye krav til masterstudier

Undervegs i UiTs gjennomgang av studieprogramporteføljen er nye og skjerpede krav til høyere utdanninger generelt, og til masterutdanninger spesielt, blitt gjeldende. Disse er gitt gjennom Kunnskapsdepartementets *Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning* (studiekvalitetsforskriften)³ og NOKUTs *Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning* (studietilsynsforskriften).⁴ De nye kravene gjelder allerede nå ved oppretting av nye mastergradsprogram. For UiTs allerede etablerte masterprogram må kravene innfris innen utgangen av 2018.

For masterutdanninger er det innført skjerpede krav til *faglig bredde*, både i det faglige innholdet og i fagmiljøene. Fagmiljøet tilknyttet det enkelte mastergradsprogram skal være bredt, kompetansemessig stabilt over tid, og bestå av et *tilstrekkelig* antall ansatte med høy faglig og relevant kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor

³ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2010-02-01-96>

⁴ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-02-07-137>

studietilbudet. Videre skal fagmiljøet tilknyttet det enkelte masterprogram kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå, og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt.

Innskjerping av kravene er innført på bakgrunn av kritikk fra flere hold om at mange masterstudier ikke i tilstrekkelig grad er forankret i sterke fagmiljøer. Målet med kravene er å sikre og legge til rette for sterkere fagmiljøer, å unngå at masterprogram blir for smale, og å sikre at fagmiljøene har tilstrekkelig forskningstyngde og kvalitet.

Forskningskompetanse i seg selv er naturligvis verken en garanti for de beste pedagogiske kvalifikasjoner, eller for faktisk bruk av denne kompetansen i undervisning og veiledning, men anses å være en viktig rammebetingelse for å kunne gi tilstrekkelig innholdsmessig kvalitet og bredde på masternivå. I *NIFU-rapport 2016:40 Vekst og kvalitet i mastergradsutdanning (desember 2016)* pekes det på at det ikke er noen enkel årsakssammenheng mellom størrelse i form av antall ansatte, og den kvalitet som tilbys i et studieprogram. Få vitenskapelige ansatte ved et program kan bidra til ekstra administrativ og undervisningsmessig belastning på den enkelte, og miljøer som blir ekstra sårbare ved sykdom og andre grunner til fravær. Få faglig ansatte gir dessuten mindre bredde i undervisnings- og veiledningstilbudet, og kan bidra til for mye spesialisering og fragmentering. Små fagmiljøer bidrar likevel ikke automatisk til dårlig faglig kvalitet på studieprogrammene. Dette er også et spørsmål om ressursfordeling, som hvordan undervisningsressursene brukes i praksis, hvilke undervisnings- og evalueringsformer som prioriteres, og hvordan mål om god studiekvalitet følges opp på andre måter, som gjennom faglig ledelse og systemer for kvalitetssikring og oppfølging av studiekvalitet.

Vurderingen av hva som er tilstrekkelig faglig bredde i et masterprogram, er imidlertid vanskelig. Institusjoner med fullmakt til å selv akkreditere studietilbud, må også selv vurdere hva som anses å være tilstrekkelig bredde i et masterprogram. Hvordan faglig bredde i studieprogrammene skal forstås og ivaretas i henhold til kravene, må drøftes grundig ved UiT. For program som tilbys ved flere campus, må det gjøres vurderinger av mekanismer som motvirker små, geografisk spredte og fragmenterte fagmiljøer, og som også sikrer at studentene skal ha tilnærmet lik tilgang til kompetansen i hele fagmiljøet uavhengig av studiested. Dette er forhold som også adresseres i vurderingene om den fremtidige faglige organiseringen ved UiT.

De nye kravene innebærer også en sterk tydeliggjøring av at institusjoner med selvakkrediteringsfullmakt har ansvar for å føre systematisk og jevnlig kontroll og tilsyn med at alle studieprogram tilfredsstiller alle krav. Implisitt i dette er også en forventning om at det etableres ordninger som gjør at institusjonens ledelse følger utviklingen av enkeltstudier, og er i stand til å agere dersom et studium over tid ikke oppfyller gjeldende krav.

Etter denne gjennomgangen vil SUV uttrykke en viss bekymring for om noen av UiTs masterprogram ikke tilfredsstiller de nye kravene som stilles til fagmiljø. Dette er et område fakultetene og fagmiljøene må ha økende oppmerksomhet rettet mot, og det vil i løpet av inneværende år igangsettes en prosess for å undersøke hvordan alle masterprogram ved UiT oppfyller disse kravene, samt hvordan dette skal dokumenteres. SUV vil derfor understreke at noen av de masterprogrammene som i denne fasen av porteføljegjennomgangen har blitt videreført uten merknader likevel kan vise seg å ha mangler når fagmiljøkravene som skal vurderes og dokumenteres innen utgangen av 2018.

3 Studieprogram som videreføres uten endringer

SUV har i alt gjennomgått 76 studieprogram. Av disse er det i overkant av 30 studieprogram SUV ikke ser grunn til å føre ytterligere tilsyn med i denne runden. Det vil ikke i rapporten gjøres rede for de enkelte programmene i denne kategorien, men det vil i det følgende gis en oppsummering av de ulike årsakene til at studieprogram har blitt plassert i denne kategorien.

For mange av disse programmene vil likevel de generelle utfordringene som er drøftet i kapittel 3 være gjeldende, og det er viktig at UiT som institusjon tar tak i disse. Det går et vagt skille mellom hva som er god eller dårlig gjennomføring på et program, og det har vært utfordrende for SUV å sette en minimumsgrense. Det har i diskusjonene vært avgjørende å se til fakultetenes rapporter for å gjøre vurderinger av hvordan programmenes utfordringer håndteres og hvilke tiltak som allerede er igangsatt. Det har også vært avgjørende for SUV å gjennom fakultetenes tilbakemeldinger registrere hvorvidt programmets utfordringer er både kjente og begrunnede. Det er for eksempel flere program som har relativt lav gjennomstrømming, men som på grunn av deltidsstudenter eller stor andel av studenter i arbeid ved siden av studier ikke kan eller bør forvente større grad av gjennomføring. For disse vil det være viktig å se på hvorvidt det er riktig at programmet i utgangspunktet går som et fulltidsstudium. Program som gjennom sine tilbakemeldinger har vist til solide refleksjoner og tiltak knyttet til denne type problemstillinger, er blitt plassert i denne kategorien.

Program som er nyopprettede vil ikke gjennomgås av SUV i denne rapporten. En del program som er under store revisjoner, og allerede har stoppet eller fryst opptaket, vil heller ikke gjennomgås.

Ved UiT tilbys det en del internasjonale masterutdanninger. Disse går i all hovedsak bra, både med tanke på rekruttering og gjennomstrømming. Det er imidlertid problemstillinger knyttet til opptak som også påvirker gjennomføringstallene som er relevante i denne sammenhengen. Disse er til dels like for alle programmene og vil derfor ikke gjennomgås i rapporten.

Mange av masterprogrammene ved UiT har svært få studenter. Det er imidlertid også mange av programmene med få studenter som likevel har god søkning og som fyller de få studieplassene de er dimensjonert for. Mange av disse programmene har også særs god gjennomstrømming. Dette er et skille SUV har valgt å vektlegge med tanke på de programmene som har få studenter, men også lav gjennomføring, som vil omtales senere i rapporten.

4 Studieprogram med faglig overlapp

I følge mandatet skal SUV «...identifisere studietilbud med stor faglig overlapp og anbefale tiltak som skal følges opp innenfor de relevante fagmiljø». SUV har på bakgrunn av tilbakemeldingene fra fakultetene og en overordnet kjennskap til programmene og fagmiljøene identifisert tre fagområder hvor det tilsynelatende er faglig overlapp, eller hvor det er uklare skiller mellom studieprogrammene.

4.1 Ledelsesutdanningene

Situasjonsbeskrivelse

UiT har en rekke ledelsesutdanninger på ulike studienivåer. Et raskt søk på «ledelse» i studiekatalogen viser at vi blant annet tilbyr følgende program med ledelse i tittelen:

- Ledelse, innovasjon og marked (bachelor og master)
- Organisasjon og ledelse (master)
- Strategisk ledelse og økonomi (erfaringsbasert master)
- Organisasjon og ledelse for offentlig sektor (erfaringsbasert master)
- Ledelse (erfaringsbasert master)
- Ledelse og profesjonell utvikling i utdanningssektoren (erfaringsbasert master)
- Prosjektledelse (årsstudium)
- Ledelse, nettbasert (årsstudium)
- Praktisk økonomi og ledelse (årsstudium)
- Praktisk prosjektledelse (årstudium)

I tillegg til de ovennevnte programmene, inngår også ledelsesemner i en rekke studieprogram ved UiT. Ansvar for ledelsesutdanningene er i dag spredt på ulike fakulteter ved UiT. BFE-fak har blant annet ansvaret for årstudiene praktisk prosjektledelse (Harstad), prosjektledelse (Alta), ledelse (nettbasert) og praktisk økonomi og ledelse (Narvik), samt det toårige masterprogrammet i ledelse, innovasjon og marked, og det erfaringsbaserte masterprogrammet i ledelse; HSL-fak er ansvarlig for tre erfaringsbaserte masterprogram innenfor strategisk ledelse og økonomi (MBA, i samarbeid med BFE-fak), organisasjon og ledelse for offentlig sektor (MPA) og ledelse og profesjonell utvikling i utdanningssektoren, samt det toårige masterprogrammet i organisasjon og ledelse.

De fleste ledelsesutdanningene våre har god rekruttering, blant annet har ingen av de erfaringsbaserte masterne færre enn 97 registrerte studenter høsten 2016. Årstudiene rekrutterer også jevnt over godt – for eksempel hadde det nettbaserte ledelsesprogrammet hele 322 registrerte studenter høsten 2016.

Gjennomstrømningen på de erfaringsbaserte masterutdanningene er noe lavere enn på de toårige masterne, for eksempel har kun 40% av de som har startet på en MBA i perioden 2010-2014 til nå fullført en grad. For MPA-en og ledelsesmasteren i Harstad er tallene bedre: Til nå har 56% av de som startet i 2013 og 2014 fullført MPA-en, og 50% av de som startet på masteren i Harstad i perioden 2010-2014 har fullført utdanningen.

Vurdering

Selv om studenttilfanget og gjennomstrømningen ved ledelsesutdanningene er tilfredsstillende så er SUV usikker på om det utstrakte tilbudet av ledelsesutdanninger er hensiktsmessig. Videre vil SUV

peke på at det store utvalget av ledelsesutdanninger med relativt like navn gjør det utfordrende å skille de ulike utdanningene fra hverandre.

SUV har bare begrensede muligheter til å vurdere hvor stort det faktiske overlappet mellom de ulike studietilbudene er. SUV mener likevel at det er åpenbart at en opprydning og klargjøring av tilbudet innenfor ledelsesutdanninger ved UiT er nødvendig. SUV vil derfor anbefale at det settes ned en egen arbeidsgruppe som får oppdraget med å gå igjennom studietilbudet innenfor ledelsesfagene ved UiT på alle nivåer.

Anbefaling

SUV anbefaler at det nedsettes en arbeidsgruppe med mandat til å gå gjennom studietilbudet innenfor ledelsesfagene ved UiT. Universitetsdirektøren, i dialog med de berørte fagmiljøene, får ansvaret for utforming av endelig mandat og sammensetning av arbeidsgruppen. SUV anbefaler at arbeidsgruppen ferdigstiller sin rapport i løpet av vårsemesteret 2018.

4.2 Sosialfagene

Situasjonsbeskrivelse

Master i barnevern er tilordnet Helsefak og hadde oppstart høsten 2013. Programmet ble opprettet på bakgrunn av et veldokumentert behov for kandidater med høyere utdanning innen barneverns, og ble utviklet i tett samarbeid med daværende Høgskolen i Harstad og Høgskolen i Finnmark som et SAK-prosjekt⁶. Masteren ble faglig samordnet med begge høgskolenes bachelorutdanninger, slik at institusjonene i samarbeid tilbød en femårig barnevernutdanning i et 3+2-løp. Programmet er det eneste masterprogrammet i barnevern i Nord-Norge, og tilbys som et samlingsbasert studium i Tromsø på både deltid og heltid. Programmet har hatt nedgang i søkertall, men tallene har vært stabile de siste årene med omkring 80 søkere (heltid+deltid). Antall masterstudenter har likevel hvert år vært betydelig lavere enn fakultetets opprinnelige målsetting om å ta opp inntil 35 studenter per år, og frafallet har vært høyt. Siden oppstart av studiet har kun 12 studenter oppnådd mastergrad. Helsedirektoratet har inntil 2017 gitt tilskudd til utvikling og drift av programmet. Helsefak har besluttet å fryse opptaket til programmet i 2017, og å avvente situasjonen på grunn av manglende ekstern finansiering. En midlertidig stopp i opptaket vil ifølge fakultetet kunne frigjøre ressurser til revisjon av programmet. Det er satt som en forutsetning at Helsefak involverer IRS-fak i revisjonsarbeidet.

Master i sosialt arbeid er tilordnet IRS-fak, er samlingsbasert og tilbys både som et deltids- og et heltidsstudium ved UiT i Alta. Programmet er nytt, og har bare gjennomført ett studentopptak. Programmet er lyst ut for opptak også høsten 2017. Så langt har programmet hatt utfordringer med både gjennomføring og frafall; halvparten av søkerne som takket ja kom ikke, og mange studenter falt

⁵ NOU 2009:08 Kompetanseutvikling i barnevernet. Kvalifisering til arbeid i barnevernet gjennom praksisnær og forskningsbasert utdanning

⁶ SAK: Samarbeid, Arbeidsdeling og faglig Konsentrasjon i universitets- og høgskolesektoren

fra i løpet av første semester. Per i dag er det registrert kun fem studenter på heltid og to studenter på deltid. Fakultetet ønsker å tilby deler av masterprogrammet som videreutdanning.

Vurdering

Begge fakultetene rapporterer at det er faglig overlapp mellom masterprogrammene i barnevern og sosialt arbeid. IRS-fak mener programmene er konkurrerende, og at det bør vurderes om en samordning av masterprogrammene i barnevern og sosialt arbeid kan frigjøre ressurser til et sosialfaglig ph.d.-løp. Under SUVs behandling av disse programmene fremkom det at det allerede er igangsatt samarbeid, og at det er god dialog mellom fagmiljøene tilknyttet henholdsvis barnevern og sosialt arbeid; det fremholdes at den faglige overlappen både er synlig og kan løses. For å bedre studenttallene, og for at flere studenter skal kunne gjennomføre masterprogrammene, peker SUV på at økt fleksibilisering av studieløpet, i tett samarbeid med avtakerfeltet, kan være en viktig nøkkel siden studentgruppen for en stor del er familiefolk i full jobb. Fleksibilisering, og eventuell tilrettelegging for å tilby deler som videreutdanning, må vurderes på bakgrunn av spesifikk behovsanalyse og en presis oversikt over gjeldende utfordringer med gjennomføring.

Slik SUV vurderer det bør UiTs masterprogram i barnevern og i sosialt arbeid samordnes. Det arbeidet som allerede er i gang må derfor fortsette. En endelig beslutning må imidlertid avvente og ta hensyn til resultatene fra UiTs pågående prosess med ny faglig organisering, og den samordning og konsolidering av fagområder og fagmiljøer som følger av denne. Det er også relevant å se til NOKUTs pågående tilsyn med bachelorprogrammene i barnevern og sosialt arbeid, og de sakkyndiges vurderinger som sier at det er for stort faglig overlapp mellom disse utdanningene. Videre er det viktig å legge til grunn at Kunnskapsdepartementet nå har på høring forslag til nytt nasjonalt styringssystem for de helse- og sosialfaglige grunnutdanningene, blant annet for å styrke kvaliteten og relevansen i disse utdanningene – og fordi det anses som nødvendig å sikre et bedre samspill mellom utdanningene og avtakerfeltet⁷. I tillegg er det relevant å se til råd gitt av Universitets- og høyskolerådet (UHR) som på oppdrag fra departementet har utarbeidet to rapporter om hvordan helse- og sosialfagutdanningene bør organiseres⁸.

Anbefaling

SUV forutsetter at arbeidet og dialogen om samordning av masterprogrammet i sosialt arbeid og masterprogrammet i barnevern fortsetter. Utfallet av UiTs pågående prosess vedrørende faglig organisering og eventuell sammenslåing av fagområder, må legges til grunn. Fakultetene bes om å legge frem sine vurderinger av samordning og videre utvikling av masterprogrammene i barnevern og sosialt arbeid til SUV i løpet av våren 2018.

4.3 IT-studier

Situasjonsbeskrivelse

⁷ Arkivref. ePhorte 2017/566.

⁸ UHR-prosjektet Felles innhold i de helse- og sosialfaglige profesjonsutdanningene og praksisprosjektet Kvalitet i praksisstudiene i helse- og sosialfaglig høyere utdanning

Masterprogrammet Computer Science er tilordnet Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi. Programmet er engelskspråklig og rekrutterer både norske og internasjonale studenter. Opptakskravet til programmet er 3-årig ingeniørutdanning i datateknikk eller tilsvarende. Masterprogrammet Computer Science hadde 32 registrerte studenter på programmet høsten 2016. Det mangler tall for de foregående år, men i 2016 var det imidlertid 157 søkere. Studentene rekrutteres både fra bachelorprogrammet Datateknikk, ingeniør og fra andre studiesteder. Bachelorprogrammet tilbys både ordinært stedbasert og nettbasert.

Andel kvalifikasjoner fordelt per år ligger på drøye 3 kandidater de siste tre år, men fakultetets estimat for 2017 er mer enn 10 kandidater. I perioden 2010-2014 ble kun 16% av studentene uteksaminert på normert tid (7 av 43). Ser man på hvor mange som gjennomførte med ett semester ekstra, så er man fortsatt på kun 40% (17 av 43). Frafall på programmet er høyt med henholdsvis 67% i 2010, 20% i 2011, 43% i 2012, 50% i 2013 og 43% i 2014.

Vurdering

Fakultetet melder tilbake at søkertallene på programmet er konjunkturavhengige. I gode tider velger ingeniørkandidatene å gå ut i arbeid i stedet for å starte på masterprogrammet, eller slutter underveis i masterprogrammet fordi de får interessante jobbtilbud.

Søkertallene synes imidlertid å være på vei oppover. Programmet har svake tall for gjennomstrømning, noe som ifølge fakultetet blant annet skyldes sensurfristen som var på 3 måneder ved den tidligere Høgskolen i Narvik.

SUV vurderer det dithen at dette ikke er eneste grunn da man ser at gjennomstrømningen fortsatt er svak etter ett ekstra semester. Fakultetet fremholder at kandidattallene 2014-2016 er historisk svake, og er på vei opp. Det er gjort flere endringer i det faglig innholdet i studiet og i undervisningen for å beholde flere studenter.

Fakultetet oppgir at programmet har noen deltidsstudenter som ikke er registrert deretter, noe som derfor også gir lavere gjennomføringsgrad. Det høye frafallet kan, ifølge fakultetet, delvis forklares ved at mange får jobbtilbud underveis i utdanningsløpet, og at det er en relativt stor etterspørsel etter disse kandidatene.

Evalueringer viser at studentene er fornøyd med undervisningsformen, men at programmet er faglig krevende (matematikktungt) og utfordrende.

Tross like navn rapporteres det om lite overlapp med informatikk i Tromsø. Den faglige overlappen med informatikk begrenser seg til enkelte generelle emner, og vurderes av fakultetet til å være liten. Fakultetet har iverksatt ulike tiltak og ønsker nå å evaluere studiet.

Studenter som uteksamineres fra masterprogrammet ved fakultetet oppfyller UHRs krav og får dermed tittelen sivilingeniør i tillegg. Dette får studentene fordi det er et 3+2 løp der bachelordelen oppfyller rammeplanen for ingeniørutdanningene.

Situasjonsbeskrivelse

Masterprogrammet Computer Science er tilordnet Fakultet for naturvitenskap og teknologi. Programmet er engelskspråklig og rekrutterer både norske og internasjonale studenter. Opptakskravet til programmet er bachelor i informatikk eller tilsvarende utdanning. Programmet har gode søkertall, men mange oppfyller ikke opptakskravene. Før 2011 var studiet adgangsregulert med 10 studieplasser. Studentene rekrutteres både fra bachelor i informatikk og fra andre studiesteder. Fakultetet tilbyr også den integrerte masteren Informatikk, sivilingeniør.

Fra 2011 er det rekruttert 6-11 nye studenter årlig på masterprogrammet, og i samme periode er det uteksaminert et vekslende antall på 2-9 kandidater per år. Programmet har god gjennomstrømming. Hele 68% av studentene er uteksaminert på normert tid (21 av 31). Hvis man ser på tallet etter ett ekstra semester så er hele 71% uteksaminert. Programmet har lite frafall og det er svært god etterspørsel etter kandidatene.

Vurdering

Programmet er unikt i Nord-Norge. Fakultetet rapporterer om ulikt faglig innhold fra programmet ved Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi. Fakultetet har planlagt tiltak for å styrke rekruttering og kandidatproduksjon.

Fakultetet fremholder at fagområdet bør løftes betydelig ved UiT for å konkurrere med de beste nasjonalt og internasjonalt. Informatikkmiljøene ved UiO, UiB og NTNU har ekspandert kraftig de siste årene, men ved UiT har det vært en reduksjon i antall faste vitenskapelig ansatte.

Evalueringer utføres jevnlig og funnene viser at studentene stort sett er fornøyde med programmet.

En del studenter bytter mellom disse programmene og mange blander masterprogrammene sammen siden de har samme navn.

Anbefaling begge program

Fagmiljøene må gå i dialog og se på den totale porteføljen av informatikkprogram ved UiT. Fakultetene må være ferdig med en gjennomgang og rapportere tilbake til SUV i løpet av våren 2018.

5 Oppfølging av studieprogram som ble omtalt i gjennomgangen av bachelor og 5-årige masterprogram

5.1 Marin bioteknologi

Situasjonsbeskrivelse

Marin bioteknologi er et norskspråklig masterprogram som startet opp høsten 2009. I perioden 2012-2016 er det totalt 15 studenter som er registrert som møtt til programmet. Antall registrerte studenter høsten 2016 var 10 på hele programmet, dette er en økning fra kun fem registrerte studenter i 2014. De fleste rekrutteres fra eget bachelorprogram, men også noen fra UiTs bachelor i biomedisin og fra eksterne institusjoner. Fakultetet forventer langt bedre studenttall fra 2018 på grunn av betydelig bedre rekrutteringsgrunnlag fra eget bachelorprogram.

Siden oppstart har 12 kandidater fullført master i marin bioteknologi. Gjennomstrømmingen er svært god, samtlige av de som har startet på programmet har gjennomført på normert tid.

Fakultetet fremhever i sin tilbakemelding at det faglige innholdet har en marin vinkling som er unik for UiT, programmet er næringslivsrettet og meget relevant for å knytte bioteknologi til det nasjonale fortrinnet vi har med store marine ressurser i nord. Fakultetet rapporterer at programmet gjennomførte noen kvalitetsforbedringer i 2012/2013 etter en revisjon hvor det også deltok eksterne representanter fra avtakerfeltet. Studiebarometeret for 2016 viser at studentene er rimelig fornøyde med programmet som helhet (3,6 av 5, n=7, 100%).

Norges fiskerihøgskole, Institutt for medisinsk biologi og Avdeling for arktisk biologi vurderte i 2015 samordning og/eller sammenslåing av masterprogrammene i marin bioteknologi, biomedisin og biologi. Det var da bred enighet om at programmene har ulik faglig innretning og er godt etablerte i respektive dynamiske forskningsmiljø. På den bakgrunn ble det fremholdt som mest formålstjenlig at de tre programmene består. Et tettere samarbeid ble imidlertid vurdert som ønskelig. For å lette samordningen skal master i marin bioteknologi nå gjøres om til engelskspråklig, slik at disse programmene får felles undervisningsspråk.

Vurdering

Masterprogrammet har siden oppstart rekruttert kritisk få studenter, men må slik SUV vurderer det gis ro i påvente av realisering av de tiltak og den oppfølgingsplanen som ble gitt for bachelorprogrammet i bioteknologi i 2016 (jf. del 1 av denne porteføljegjennomgangen). Bachelorprogrammet ble da vedtatt videreført forutsatt målrettet arbeid med rekruttering, reduksjon av frafall og økt gjennomstrømming. Alle studentene på masterprogrammet fullfører, og det er slik SUV vurderer det rimelig å anta at studenttallene på master vil øke dersom gjennomføringen på bachelor blir bedre. Programmet må også i fortsettelsen vurderes i sammenheng med masterne i biomedisin og i biologi. Sistnevnte program tilbys på engelsk, har flere søkere og også flere registrerte studenter.

SUV har ut over dette vektlagt at marin bioteknologi er strategisk viktig for UiT, og er nært knyttet til flere av UiTs satsinger.

Anbefaling

Master i marin bioteknologi anbefales videreført. Det forutsettes at programmet følges videre opp med fokus på rekruttering, og i sammenheng med oppfølgingsplan og tiltak som iverksettes for bachelorprogrammet. SUV støtter at programmet gjøres om til engelskspråklig, og at det i størst mulig grad samordnes med masterprogrammene i biologi og biomedisin.

5.2 Arkeologi

Situasjonsbeskrivelse

I perioden 2012-2016 har det startet totalt 23 studenter på master i arkeologi, høsten 2016 møtte fem studenter til programmet. Antall registrerte studenter høsten 2016 var 10 på hele programmet, dette er et markant fall fra 23 registrerte studenter i 2012. I perioden 2007-2011 var det totalt 28 kandidater som fullførte master i arkeologi, i perioden 2012-2016 hadde dette tallet falt til 19, og i 2016 var det kun én som oppnådde en mastergrad. Gjennomstrømningen på programmet er tilfredsstillende; av de 29 som startet på programmet i perioden 2010-2014 har 13 fullført masteren på normert tid (45%). Totalt har til nå 19 av 29 studenter oppnådd en grad (66%). Ser vi på hele perioden som vi har data for (2003-2014) så har det startet 80 studenter på master i arkeologi, 34 (43%) har oppnådd graden på normert tid, og til nå har 58 av de 80 (73%) blitt ferdige med mastergraden.

Fakultetet viser til at antall studenter på masternivå henger sammen med fallende studenttall på bachelor, og at jobbmulighetene i faget har vært et diskusjonsemne nasjonalt. Fakultetet melder tilbake at studentevalueringer viser at studentene i hovedsak er fornøyde med studiet og arbeidsmengden. Videre har fakultetet opplyst at det for tiden tilsettes en ny delt stilling mellom arkeologi og historie, som vil kunne bidra til økt virksomhet i skjæringsfeltet mellom arkeologi og historie på masternivå.

Vurdering

Under gjennomgangen av bachelorprogrammet i arkeologi fremhevet SUV og universitetsdirektøren at arkeologimiljøet ved UiT er aktivt og godt, og at UiT har et ansvar for ivaretagelsen av nordlig arkeologi og utforskning av samisk forhistorie. SUV er klar på at disse vurderingene også gjør seg gjeldende for masterprogrammet.

SUV anser utfordringen til masterprogrammet i arkeologi til å først og fremst dreie seg om rekruttering. Under SUVs behandling opplyste fakultet at det nå jobbes godt med revisjonen av bachelorprogrammet. SUV ønsker derfor å avvente oppfølging av masterprogrammet til UiT har sett effekten av revisjonen av bachelorprogrammet. SUV anbefaler likevel fagmiljøet å jobbe aktivt med å synliggjøre arbeidsmulighetene til studenter som velger denne utdanningen.

Anbefaling

Master i arkeologi anbefales videreført. Programmet må følges videre opp med fokus på rekruttering, og i sammenheng med oppfølgingsplan og tiltak som iverksettes for bachelorprogrammet.

5.3 Filosofi

Situasjonsbeskrivelse

I perioden 2012-2016 har det startet totalt 18 studenter på master i filosofi, høsten 2016 møtte to nye studenter til programmet. Totalt var det 20 registrerte studenter på hele programmet høsten 2016, dette er en vekst fra 11 studenter i 2014. I perioden 2006-2016 var det totalt 24 kandidater som fullførte master i filosofi. Gjennomstrømningen på programmet er svak. I perioden 2010-2014 startet det 12 studenter, av disse er det fire som har oppnådd mastergraden, fem er registrert som frafalt, og tre er enda aktive studenter. Ser vi på hele perioden som vi har data for (2003-2014) så har det startet

53 studenter på master i filosofi, kun 8 (15%) har oppnådd graden på normert tid, og til nå har 24 av de 53 (45%) blitt ferdige med mastergraden.

Fakultet melder at de er i gang med revisjon av bachelorprogrammet, som bør få konsekvenser for masterprogrammet. De har også nylig revidert sin masterutdanning, slik at den i dag ligger tettere opp til instituttets forskningsstrategi. Fakultetet opplyser at studenter på master i filosofi blir invitert til å delta på forskningsgruppens arrangementer, og noen av masterstudentene er også medlemmer av forskningsgruppene. Fakultetet opplyser at tilbakemeldingene på det reviderte programmet fra studentene er svært gode.

Vurderinger

UiT er alene i landsdelen om å tilby master i filosofi og i likhet med arkeologi ble filosofi også nøye omtalt under gjennomgangen av bachelorprogrammene høsten 2016. Universitetsdirektøren fremhevet da blant annet at filosofimiljøet er *«helt sentralt for UiTs identitet som et breddeuniversitet»*. SUV støtter seg til denne vurderingen. SUV merker seg også de endringene instituttet har gjort i revideringen av masterprogrammet, og er positive til at utviklingen av et nytt bachelorprogram også vil ha konsekvenser for masterprogrammet. SUV er dog usikker på om det reviderte masterprogrammet er tilstrekkelig endret i forhold til det tidligere programmet. SUV vil derfor anbefale at instituttet går gjennom masterprogrammet på nytt etter at det nye bachelorprogrammet er på plass. I en eventuell revisjon av masterprogrammet anbefaler SUV at instituttet blant annet ser på muligheten til å styrke den faglige profilen ytterligere, slik at instituttets prioriterte forskningsområder gjenspeiles enda tydeligere i masterprogrammet. SUV anbefaler også at instituttet synliggjør hvordan filosofifaget er relevant for andre fagområder, og hvordan studiet kan etablere samarbeidsformer med samfunns- og arbeidsliv.

Videre er SUV dypt bekymret over den svake rekrutteringen og den meget svake gjennomføringsgraden til studenter på master i filosofi. SUV håper at de grepene instituttet nå har gjort på masterutdanningen vil ha effekt på gjennomføringsgraden. Likevel vil SUV anbefale instituttet å ha et særskilt fokus på å bedre gjennomstrømningen på masternivå.

Anbefalinger fra SUV

Master i filosofi anbefales videreført. SUV anbefaler at masterprogrammet revideres i etterkant av revisjonen av bachelorprogrammet. Programmet må videre følges opp med fokus på rekruttering, og instituttet må nå ha et særskilt fokus på å bedre gjennomstrømningen på masterutdanningen.

5.4 Kunsthistorie

Situasjonsbeskrivelse

I perioden 2012-2016 har det startet totalt 16 studenter på master i kunsthistorie; høsten 2016 møtte hele seks nye studenter til programmet. Totalt var det 10 registrerte studenter på hele programmet høsten 2016. Studenttallet på programmet har vært stabilt de siste fem årene, men har falt markant siden toppen i 2008 med 28 registrerte studenter. I perioden 2006-2016 var det totalt 29 kandidater som fullførte master i kunsthistorie. Gjennomstrømningen på normert tid på programmet er svak. I perioden 2010-2014 startet det ni studenter, kun én oppnådde mastergraden på normert tid, totalt har fem av ni blitt ferdige med mastergraden. Ser vi på hele perioden som vi har data for (2003-2014) så

har det startet 56 studenter på master i kunsthistorie, kun fem (9%) har oppnådd graden på normert tid, og til nå har 31 av de 56 (55%) blitt ferdige med mastergraden.

Fakultet melder at det arbeides kontinuerlig for å få ned gjennomføringstiden, og at fagansvarlig følger studentene tett opp og samarbeider om veiledning. Fakultetet forklarer de svake tallene på gjennomføring på normert tid med at mange masterstudenter også har deltidsarbeid, men at den reelle studiebelastningen til studentene ikke er korrekt registrert i studentsystemet.

Fakultetet opplyser videre at det gis nå et nettbasert emne i Arktiske motiver, og de har tilpasset studiet slik at det skal bli lettere for studentene å dra på utveksling. Alle masterstudenter kan også være med på en ekskursjon til en større europeisk by, noe studentene er svært fornøyde med. Et siste moment som bør trekkes frem er at programstyret for kunsthistorie har eksterne medlemmer fra nærings- og arbeidsliv, som er med på å sikre at studiet skal være relevant for avtakerfeltet.

Vurderinger

I likhet med de fleste av de utdanningene SUV har vurdert er også UiT eneste tilbyder av master i kunsthistorie i Nord-Norge. Selv om rekrutteringen til studiet er svak har UiT levert ca. tre kandidater per år med master i kunsthistorie til regionen. Det er etter SUVs vurdering et viktig bidrag, og det er et åpent spørsmål om regionen har behov for vesentlig flere kandidater med denne kompetansen.

I del 1 av porteføljegjennomgangen anbefalte SUV nedleggelse av bachelor i kunsthistorie. Etter høringer fra fakultetet og en helhetlig strategisk vurdering, hvor blant annet kunsthistorie sitt bidrag til forskning på samisk kunst og estetikk ble vektlagt, valgte universitetsdirektøren å anbefale at bachelorprogrammet ble videreført. Gitt de vurderingene som ble gjort i forbindelse med del 1 av porteføljegjennomgangen finner SUV det naturlig å også anbefale en videreføring av masterprogrammet i kunsthistorie.

Likevel er SUV bekymret over den svake gjennomstrømningen på programmet. SUV finner ingen plausibel forklaring på hvorfor et program som master kunsthistorie har vesentlig færre studenter som fullfører graden på normert tid enn sammenlignbare program. SUV anbefaler derfor at instituttet setter et særskilt fokus på å bedre gjennomstrømningen på masterutdanningen.

Anbefalinger fra SUV

Master i kunsthistorie anbefales videreført. Instituttet må jobbe særskilt med å bedre gjennomstrømningen på masterutdanningen.

5.5 Språk og litteratur

Situasjonsbeskrivelse

Institutt for språk og kultur (ISK) har fire språkmastere. Det er to overgripende mastergradsprogram som hver har seks studieretninger: master i litteratur og master i språk. I tillegg er det Master of Philosophy in English Linguistics og Master of Philosophy in Theoretical linguistics.

Master i litteratur

Høsten 2016 var det totalt 44 studenter registrert på master i litteratur. Det er stor variasjon i antall studenter registrert på studieretningene:

- Engelsk: 24 studenter
- Finsk: 0 studenter
- Nordisk: 9 studenter
- Russisk: 3 studenter
- Samisk: 2 studenter
- Spansk: 5 studenter

Antall registrerte studenter har falt noe de senere år fra toppen i 2006 med 60 registrerte studenter.

I perioden 2010-2014 startet det 45 studenter på master i litteratur. Kun 11 av disse studentene har oppnådd grad på normert tid (24%). Totalt har 22 studenter (49%) oppnådd grad frem til i dag. Ser vi på hele perioden som vi har data for (2003-2014) så har det startet 176 studenter på master i litteratur, kun 32 (18%) har oppnådd graden på normert tid, og til nå har 89 av 176 (51%) blitt ferdige med mastergraden.

Master i Språk

Høsten 2016 var det totalt 42 registrerte studenter på master i språk. I 2013 var det 57 registrerte studenter. Det er stor variasjon i antall studenter registrert på studieretningene:

- Engelsk: 8 studenter
- Finsk: 1 student
- Nordisk: 3 studenter
- Russisk: 3 studenter
- Samisk: 6 studenter
- Spansk: 24 studenter

Antall registrerte studenter har, med få unntak, økt jevnlig fra 2003 og frem til i dag. I perioden 2010-2014 startet det 61 studenter på programmet. Kun 9 studenter oppnådde mastergraden innenfor normert tid (15%). Etter 3 eller flere semestre har 24 av 61 studenter oppnådd grad (39%). Ser man på hele perioden fra 2003-2016 så startet det 171 studenter på master i språk, 29 studenter (17%) fullførte på normert tid. Frem til i dag har 73 av 171 (43%) blitt ferdige med mastergraden.

Master of Philosophy in English Linguistics

Antall studenter registrert som møtt i perioden 2012-2016 har vært relativt jevnt med et snitt på 4,5 studenter per år. Antall registrerte studenter har økt markant de senere år fra tre registrerte studenter i 2009 til 16 registrerte studenter høsten 2016. I perioden 2006-2016 var det totalt 18 kandidater som fullførte master i English Linguistics. Gjennomstrømningen på normert tid på programmet er svak. I perioden 2010-2014 startet det 22 studenter, kun fire oppnådde mastergraden på normert tid (18%), totalt har 10 av 22 blitt ferdig med mastergraden (45%). Ser vi på hele perioden som vi har data for (2003-2014) så er tallene noe bedre, totalt har det startet 40 studenter på master i English Linguistics, 14 (35%) har oppnådd graden på normert tid, og til nå har 20 av de 40 blitt ferdige med mastergraden.

Høsten 2016 var det åtte registrerte studenter på master i teoretisk lingvistikk. Antall registrerte studenter har falt markant siden toppen i 2009 med 17 registrerte. I perioden 2006-2016 var det totalt 29 kandidater som fullførte masteren. Gjennomstrømningen på normert tid på programmet er relativt svak. I perioden 2010-2014 startet det 10 studenter, kun tre oppnådde mastergraden på normert tid, totalt har 4 av 10 blitt ferdige med mastergraden. Ser vi på hele perioden som vi har data for (2006-2014) så er tallene noe bedre, totalt har det startet 45 studenter på master i teoretisk lingvistikk. 18 (40%) har oppnådd graden på normert tid, og til nå har 28 av de 45 (62%) blitt ferdige med mastergraden.

Supplerende opplysninger om ISKs planlagte omlegging av studietilbudet på masternivå

ISK er midt i en større prosess med å revidere sine studietilbud. Etter en grundig vurdering av masterne i språk og litteratur, foreslås det store revisjoner. ISK vil utvikle mastergradene i språk og litteratur og foreslår at hvert enkelt språk får sitt eget studieprogram med egne programstyrer. De enkelte studieprogrammene vil inneholde både språk-, litteratur- og eventuelle kulturemner, og studentene vil kunne velge å skrive masteroppgave innen språk eller litteratur/kultur. Instituttet mener at det på denne måten blir enklere å profilere fagene, samt at det vil legge til rette for at fagmiljøene gjennom programstyrene kan justere studietilbudene fortløpende i henhold til studentevalueringer. Dette vil også bidra til å styrke disiplin-fagene, noe som i sin tur er avgjørende for å opprettholde og videreutvikle et godt tilbud innenfor lektorutdanningen. En slik omlegging vil også redusere mengden studietilbud ved instituttet fra 16 til 10.

Det betyr at studieretning finsk på master i litteratur og studieretning finsk på master i språk blir et nytt studieprogram i finsk; studieretning nordisk på master i litteratur og studieretning nordisk på master i språk blir et nytt studieprogram i nordisk; studieretning russisk på master i litteratur og studieretning russisk på master i språk blir et nytt studieprogram i russisk; studieretning samisk på master i litteratur og studieretning samisk på master i språk blir et nytt studieprogram i samisk; studieretning spansk på master i litteratur og studieretning spansk på master i språk blir et nytt studieprogram i spansk. Videre foreslås det å legge ned studieretning engelsk innenfor masterprogrammet i språk og studieretning engelsk i masterprogrammet i litteratur, og heller tilby internasjonale studieprogram.

Et viktig mål med omleggingen av studieporteføljen i engelsk og lingvistikk er å unngå overlappende studietilbud. Per i dag tilbyr instituttet to parallelle studieløp med vekt på engelsk språk: mastergraden i språk, studieretning engelsk og det internasjonale masterprogrammet i engelsk lingvistikk (Master of Philosophy in English Linguistics). Dette er uheldig og instituttet planlegger derfor å kun videreføre den internasjonale mastergraden i engelsk lingvistikk. Master of Philosophy in English Linguistics er viktig for internasjonal rekruttering og internasjonalisering. Programmet har et sterkt forskningsmiljø innen språkvitenskap. Videre arbeider instituttet med å opprette en internasjonal master i engelsk litteratur, slik at studietilbudet på masternivå i engelsk blir to internasjonale program.

ISK fremholder at Master of Philosophy in Theoretical linguistics også er viktig for internasjonal rekruttering og internasjonalisering. I dag ser Master of Philosophy in Theoretical linguistics og Master of Philosophy in English Linguistics like ut, men instituttet ønsker å utvikle to ulike profiler for disse programmene i fremtiden.

Instituttledelsen er av den oppfatning at også andre tiltak er nødvendige for å forbedre studiekvaliteten innen språkfagene. De viser til at fra og med 2016 har studentene blitt tilbudt tverrspråklige skriveseminar, og det planlegges å legge formidling og mulighet for praksis inn som del av de nye studietilbudene innenfor språkfagene for å øke studienes arbeidslivsrelevans.

Vurdering

Språk og litteraturfagene har de senere år stått overfor en rekke revisjoner og nedlegginger, sist under gjennomgangen av bachelorutdanningene hvor studietilbudet på bachelornivå innenfor tysk, fransk og allmenn litteratur ble lagt ned. Mens tysk fortsetter som årsstudium og fag 2 i lektorutdanningen, ble fransk ved UiT lagt ned i sin helhet. Slik SUV ser det så er det viktig for UiTs identitet som et breddeuniversitet at vi beholder de språkfagene vi nå har. Videre vil SUV støtte den omfattende revisjonen ISK nå er i gang med. SUV mener at ISK med sitt internasjonalt ledende forskningsmiljø innenfor lingvistik og språkvitenskap, burde ha gode forutsetninger for å utvikle gode og attraktive studietilbud.

Likevel er SUV dypt bekymret over den svake rekrutteringen av studenter innenfor språk- og litteraturfag. SUV er, som nevnt ovenfor, kjent med at det også nasjonalt er utfordrende å rekruttere studenter til språkfagene, og at mange tiltak har vært forsøkt uten nevneverdig hell. SUV mener derfor at det er på tide å tenke nytt rundt rekruttering. Det å beholde og utvikle gode og levedyktige språkfag er et ansvar for UiT som institusjon, og for samfunnet i sin helhet. SUV mener derfor at UiT må vurdere økonomiske insentiver for studenter som fullfører utdanninger innenfor områder som er strategisk viktige for UiT, og hvor rekrutteringen har vært lav over flere år. SUV vil påpeke at dette er et ansvar for hele UiT, og at de enkelte fagområdene alene ikke kan bære kostnadene ved denne type tiltak.

SUV er også bekymret over gjennomføringsgraden innenfor flere av studiene ved ISK. Når rekrutteringen er svak er det desto viktigere å sikre at de studentene som faktisk begynner fullfører sine studier. Tallene SUV har sett på viser at kun ca. 50% av studentene som starter på masterutdanninger ved ISK fullfører sine studier, og svært få av studentene fullfører innen normert tid. SUV er klar over at også nasjonalt er gjennomstrømningen på språkfagene lavere enn for andre utdanningsområder, likevel skiller en del studier ved ISK seg negativt ut. SUV mener derfor at instituttet i arbeidet med omleggingen av språk og litteraturfagene må ha et særskilt fokus på gjennomstrømning. Noen tiltak instituttet kan vurdere er mentorordninger, studentdeltakelse i forskningsgrupper, økt veiledningshjelp, strengere progresjonskrav m.m.

Anbefalinger fra SUV

SUV anbefaler at de nåværende språk og litteraturfagene videreføres, men at instituttets forslag til revisjoner og tiltak følges opp. Instituttet må jobbe særskilt med å bedre gjennomstrømningen på masterutdanningen. SUV anbefaler videre at UiT utreder innovative tiltak når det gjelder rekruttering.

5.6 Religionsvitenskap

Situasjonsbeskrivelse

Master i religionsvitenskap har frem til høsten 2017 to studieretninger: religionsvitenskap og teologi. Fra høsten 2017 er de to studieretningene delt opp i to separate studieprogram. I denne rapporten vil

disse to programmene omtales under ett, tallene nedenfor er derfor for begge retningene. I perioden 2012-2016 har det startet totalt 11 studenter på master i religionsvitenskap, høsten 2016 møtte hele 6 nye studenter til programmet. Totalt var det 10 registrerte studenter på hele programmet høsten 2016. Studenttallet på programmet har vært stabilt de siste fem årene, men har falt markant siden toppen i 2008 med 20 registrerte studenter. I perioden 2006-2016 var det totalt 35 kandidater som fullførte master i religionsvitenskap, 25 av disse var innenfor studieretningen religionsvitenskap. Gjennomstrømningen på normert tid på programmet er svak. I perioden 2010-2014 startet det 8 studenter, kun 2 oppnådde mastergraden på normert tid, totalt har 4 av 8 blitt ferdige med mastergraden. Ser vi på hele perioden som vi har data for (2003-2014) så er gjennomstrømningen noe bedre. Totalt har det startet 59 studenter på master i religionsvitenskap, 14 (24%) har oppnådd graden på normert tid, og til nå har 38 av de 59 (64%) blitt ferdige med mastergraden.

Fakultetet erkjenner at studenttallet på religionsvitenskap er lavt, men viser til at studentmiljøet totalt sett er større dersom man også inkluderer studenter på lektorutdanningen som har religionsvitenskap som fag 1 eller 2. Det vises også til at det er svært positivt at så mange nye studenter møtte til programmet høsten 2016. Når det gjelder den lave gjennomstrømningen viser fakultetet til at studentene ofte velger en lavere progresjonstakt på grunn av jobb eller annet. De presiserer at gjennomstrømningen ikke skyldes manglende oppfølging, for det gis det mye av. Fakultetet viser til at religionsvitenskapsretningen, gjennom vektlegging av nordlige, samiske og urfolks religioner, er strategisk viktig for UiT. Det utvikles for tiden et nytt masteremne i urfolksreligioner, som vil styrke religionsvitenskapsretningens urfolksprofil. Teologidelen av studiet har et særlig fokus på samiske og nordnorske forhold – inkludert læstadiansk tradisjon og urfolksreligiøsitet i eldre og nyere tid. Studiet har i samarbeid med Kirkelig utdanningssenter i Nord (KUN) tatt initiativ til rekrutteringskampanje med mål om å rekruttere flere studenter til teologiprogrammet ved UiT.

Videre vises det til at fagmiljøene både innenfor religionsvitenskap og teologi er små, men faglig aktive og sterke.

Vurderinger

Religionsvitenskapsstudiene ved UiT har de siste årene vært gjenstand for en rekke prosesser hvor nedlegging har vært vurdert. Sist under del 1 av porteføljegjennomgangen anbefalte SUV nedleggelse av studieretning teologi på bachelor i religionsvitenskap. Universitetsdirektøren valgte da, blant annet på bakgrunn av at bispedømmet og KUN hadde tildelt betydelige midler for å styrke rekrutteringen, å anbefale at studieretningen i teologi skulle videreføres. Videre fremhevet universitetsdirektøren at det nå var svært viktig det ble fattet et reelt vedtak om videreføring eller nedleggelse av teologi. Universitetsstyret støttet universitetsdirektørens vurdering og vedtok å videreføre teologistudiet. SUV ønsker ikke å skape ny usikkerhet om religionsvitenskapsstudiene ved UiT, og anbefaler derfor at studiene videreføres.

Likevel vil SUV påpeke at rekrutteringen til begge retningene er kritisk lav, og gjennomstrømningen også er lav i forhold til sammenlignbare program. Slik SUV ser det kan den lave rekrutteringen til masterutdanningen sees i lys av det svært høye frafallet på bachelorprogrammet i religionsvitenskap. Under del 1 av porteføljegjennomgangen kom det frem at frafallet på bachelorprogrammet var på hele 73%. SUV forventer derfor at instituttet nå jobber aktivt, både med å forbedre rekrutteringen, men ikke minst med å redusere frafallet og øke gjennomstrømningen både på bachelor- og masterprogrammene.

Anbefalinger fra SUV

Master i religionsvitenskap, inkludert teologi anbefales videreført. Instituttet må nå ha et særskilt fokus på å bedre gjennomstrømningen på både bachelor- og masterutdanningen.

5.7 Russlandsstudier

Situasjonsbeskrivelse

2009 var første året studenter ble tatt opp til Master i russlandsstudier. I perioden 2012-2016 har det startet totalt 8 studenter på master i russlandsstudier, høsten 2016 møtte 1 ny student til programmet. Totalt var det 2 registrerte studenter på hele programmet høsten 2016. Studenttallet på programmet har falt markant de senere år fra 11 i 2014 til 2 i dag. Siden oppstart har 11 studenter fullført master i russlandsstudier. Gjennomstrømningen på normert tid på programmet i perioden 2010-2014 er tilfredsstillende, 7 av 15 har fullført graden på normert tid, og totalt har 11 av 15 til nå blitt ferdige med mastergraden. Vi finner også tilsvarende tall for resten av perioden (2009-2014).

Fakultetet erkjenner at hovedutfordringen til master i russlandsstudier er synkende opptakstall. Fagmiljøet arbeider nå aktivt med å bedre dette, blant annet gjennom å styrke overgangen mellom bachelorstudiet og masterstudiet. Fagmiljøet påpeker at konjunkturer i opptakstallene er naturlig, og det er sannsynlig at studiet også vil oppleve svingninger i årene fremover.

Fakultet opplyser at fagmiljøet som er tilknyttet russlandsstudier er produktivt, med brede internasjonale kontaktflater, særlig til russiske forskningsmiljø i Arkhangelsk, Murmansk, Moskva, St. Petersburg og Petrozavodsk. Det er arbeidet målrettet med utvikling av fagmiljøet, og siden 2011 er det tilført en rekke stipendiat-, post.doc- og forskerstillinger, både i forbindelse med «Det asymmetriske naboskap», og i tilknytning til forskergruppene RSCPR (Russian Space: Concepts, Representations, Practices) og CLEAR (Cognitive Linguistic: Empirical Approaches to Russian).

Vurderinger

Under del 1 av porteføljegjennomgangen anbefalte SUV nedleggelse av bachelor i russlandsstudier. SUV begrunnet anbefalingen med at programmet, på grunn av sviktende rekruttering og alarmerende høyt frafall, ikke fremsto som bærekraftig. SUV trakk likevel frem at kunnskap om Russland og russiske forhold er strategisk viktig for UiT, og anbefalte HSL-fak å se på muligheten for å innrette studiet på andre måter. Universitetsstyret valgte å fryse opptaket til russlandsstudier istedenfor å legge det ned. Fakultetet er i gang med å revidere programmet og det er nedsatt en referansegruppe for arbeidet som også består av eksterne aktører. Frist for arbeidet er 1. oktober 2017.

Masterprogrammet har siden oppstart rekruttert kritisk få studenter, men må, slik SUV vurderer det, gis ro i påvente av revisjonen av bachelorprogrammet som nå er igangsatt. SUV er likevel klar på at studiet ikke er bærekraftig i lengden med det antallet studenter studiet i dag har. Slik SUV ser det må den lave rekrutteringen til masterutdanningen sees i lys av det svært høye frafallet på bachelorprogrammet i russlandsstudier (84%). SUV forventer derfor at det under revisjonen av bachelorprogrammet tas grep for å redusere frafallet og øke gjennomstrømningen.

Anbefalinger fra SUV

Master i russlandsstudiet anbefales videreført. Programmet må følges videre opp med fokus på rekruttering, og i sammenheng med oppfølgingsplan og tiltak som iverksettes for bachelorprogrammet.

6 Studieprogram som anbefales videreført med merknader

6.1 Helsefag

Situasjonsbeskrivelse

Masterprogrammet i helsefag består i dag av seks studieretninger. I det følgende gis en situasjonsbeskrivelsen for hver enkelt studieretning.

Aldring og eldreomsorg

Studieretningen tilbys på deltid over tre år og inkluderer rammeplanfestet videreutdanning i aldring og eldreomsorg. Antall søkere har gått ned fra 51 i 2012 til 25 i 2016. Høsten 2012 var det 18 nye studenter som startet på studieretningen, øvrige år har det vært mellom 5 og 9 nye studenter. Høsten 2016 var det totalt 19 registrerte studenter på studieretningen. Av 26 startende studenter i perioden 2011-2014 har 10 oppnådd grad (38,5%), alle på normert tid (deltid). For kull 2012 har 8 studenter falt fra (57,1%), mens det for kull 2011 kun er 1 student som har falt fra (14,3%).

Helsesøsterfag

Studieretningen tilbys på deltid over tre år og inkluderer rammeplanfestet videreutdanning i helsesøsterfag. Det tas opp studenter to av tre år. Det er god søking til retningen, med 117 søkere i 2012 og 91 søkere i 2015. Fakultetet opplyser om en økning til 187 søkere høsten 2017. Høsten 2016 var det totalt 48 registrerte studenter på studieretningen, men det ble ikke tatt opp nye studenter dette året. Av 61 startende studenter i perioden 2010-2014 har 7 oppnådd grad (11,5%), alle på normert tid (deltid) eller etter ett ekstra semester. Frafallet er høyt. For kull 2011 har 7 studenter falt fra (50%) og for kull 2012 har 20 studenter falt fra (69%).

Psykisk helse

Studieretningen tilbys på deltid over tre år og inkluderer rammeplanfestet videreutdanning i psykisk helsearbeid. Antall søkere har gått ned fra 123 i 2012 til 39 i 2015. Høsten 2011 var det 38 nye studenter som startet på retningen, mens det var 12 nye studenter i 2015. I 2013 og 2016 ble det ikke oppstart av nye kull fordi for få studenter takket ja til studieplass. Høsten 2016 var det totalt 38 registrerte studenter på studieretningen. Av 75 startende studenter i perioden 2011-2014, har 26 oppnådd grad (34,7%), 16 av dem på normert tid og 10 etter ett ekstra semester. Frafallet er høyt og ligger mellom 39-50%.

Psykiatrisk og psykosomatisk fysioterapi

Studieretningen tilbys på deltid over tre år med opptak hvert tredje år. Det har kun vært opptak til denne studieretningen i 2013 og da var det 45 søkere. Det var ikke opptak i 2016 på grunn av manglende vitenskapelig personale. Høsten 2016 var det 17 registrerte studenter på retningen. Av 19 startende studenter har 15 oppnådd grad (79%), de fleste av dem etter normert tid (deltid), og kun 2 studenter har falt fra.

Klinisk nevrologisk fysioterapi

Studieretningen tilbys på heltid med opptak hvert andre år. Søkertallene har økt fra 54 søkere i 2012 til 86 i 2016. Høsten 2016 var det 21 registrerte studenter på retningen. Av 24 startende studenter i perioden 2012-2014 har 16 oppnådd grad (66,7%), de fleste av dem etter normert tid. Kun 3 studenter

har falt fra kull 2012 (16,7%). Like mange har falt fra kull 2014, men på grunn av få studenter i dette kullet utgjør det en andel på 50%.

Flerfaglig retning

Studieretningen tilbys på heltid og deltid over tre år. Søkingen til retningen har jevnt over vært god, men likevel nedadgående fra 103 søkere i 2012 til 56 søkere i 2016. Høsten 2016 ble det ikke oppstart på studieretningen på grunn av at for få studenter takket ja til studieplassen. Totalt antall studenter på studieretningen har gått ned fra 55 i 2012 til 26 i 2016. Av 66 startende studenter i perioden 2010-2014 har 44 oppnådd grad (66,7%), 7 av dem på normert tid (heltid). Siden studieretningen også kan tas på deltid er den reelle andelen fullførte på normert tid noe høyere. For kullene 2011, 2012 og 2014 er frafallet på over 30%, mens det er lite frafall fra kull 2010 og 2013.

Studiebarometeret inneholder ikke data på studieretningsnivå, men viser at studentene på master i helsefag generelt er fornøyd med kvaliteten i programmet (score 4 av 5 på helhetsvurdering). Fakultetet opplyser om at både emner og de enkelte studieretningene har fått gode tilbakemeldinger også i interne studentevalueringer.

Vurderinger

Oppsummert viser situasjonsbeskrivelsen over at spesielt de tre studieretningene som inkluderer rammeplanfestede videreutdanninger har store utfordringer knyttet til gjennomføringen. Mange studenter slutter når de har fullført det som kreves for å få godkjent videreutdanningen. Dette gjelder særlig studieretningen i helsesøsterfag, men gjennomføringen er heller ikke tilfredsstillende på psykisk helse eller aldring og eldreomsorg. Fakultetet opplyser i sin tilbakemelding om at hovedårsakene til dette er manglende tilrettelegging med arbeidsgiver. Mens det legges godt til rette for ansatte som tar de kortere videreutdanningene, kan det være vanskelig å få tilsvarende støtte og permisjon for å skrive masteroppgave. Helsesøsterutdanningen er særlig utsatt ettersom det er et stort behov for helsesøstre i kommunene. Situasjonen for de to studieretningene innen fysioterapi ser betydelig bedre ut. Gjennomføringen er tilfredsstillende og få studenter faller fra. Den negative utviklingen for den flerfaglige studieretningen har ifølge fakultetet trolig sammenheng med at den primært har rekruttert helsearbeidere som allerede hadde en videreutdanning. Nå som flere av videreutdanningene er løftet til masternivå, er målgruppen for den flerfaglige studieretningen redusert.

De seks studieretningene innenfor masterprogrammet i helsefag har til dels ulike opptakskrav, ulikt innhold og læringsutbytte. I tillegg er det variasjon i hvorvidt retningene tilbys på heltid eller deltid. Master i helsefag fremstår dermed som et såkalt paraplyprogram, med få eller ingen felleselementer og der kandidatens kvalifikasjoner først og fremst er knytte til den spesialiseringen de velger. Med innføringen av Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) er denne organiseringen problematisk, blant annet fordi det byr på utfordringer å formulere et godt og klart læringsutbytte for programmet som også er dekkende for den enkelte studieretning. Helsefak har derfor satt i gang et omfattende arbeid med å revidere programmet og studieretningene, og de opplyser om at det planlegges å etablere fem nye masterprogram til erstatning for dagens program og studieretninger. SUV vurderer dette for å være hensiktsmessige endringer og anbefaler at dette arbeidet videreføres som planlagt.

De planlagte endringene muliggjør en tydeligere profilering av utdanningene overfor potensielle studenter og avtakerfeltet, og kandidatens kvalifikasjoner vil synliggjøres bedre. Omleggingen i seg selv vil imidlertid ikke automatisk medføre at flere studenter fullfører mastergraden. Av samme

årsaker som i dag, vil det trolig fortsatt være de som slutter etter fullført videreutdanning på de programmene som bygger på rammeplaner. SUV forutsetter derfor at disse utfordringene adresseres i arbeidet med å utforme de nye studieprogrammene. Det kan blant annet gjøres ved å legge vekt på å synliggjøre bedre overfor avtakerfeltet den utvidete kompetansen masterkandidatene har, og hvilke oppgaver og funksjoner de kan gis i dagens og fremtidens helsetjenester. Det vil også være avgjørende at studieprogrammene tilrettelegges på en god måte for studenter som er i jobb. Hvordan dette best kan gjøres må avklares i dialog med avtakerfeltet og samsvare med det de vil og kan tilrettelegge for. Andre tiltak for å forebygge frafall og øke gjennomføringen må også vurderes og iverksettes, også overfor studenter på det eksisterende programmet.

Anbefaling fra SUV

SUV anbefaler at fakultetet fortsetter det pågående arbeidet med å revidere masterprogrammet i helsefag. Det forutsettes at utfordringer knyttet til fullføring av hele masterløpet adresseres i dette arbeidet.

Det nåværende masterprogrammet i helsefag anbefales videreført frem til de nye studieprogrammene er etablerte. Det forutsettes at det iverksettes tiltak som sikrer studiekvaliteten og gjennomføringen for eksisterende studenter på programmet.

6.2 Sykepleie

Situasjonsbeskrivelse

Master i sykepleie tilbys på deltid over tre år. Programmet startet opp høsten 2013 og har kun tatt opp studenter i 2013 og 2014. Antall søkere gikk ned fra 67 i 2013 til 46 i 2014. Antall nye studenter gikk ned fra 16 til 4 i samme periode. Av totalt 20 startende studenter på programmet har 6 oppnådd grad (30%), alle på normert tid. De 6 som har oppnådd grad tilhører det første kullet, de resterende 10 i dette kullet har falt fra (58,8%).

Det finnes ikke data om programmet i Studiebarometeret på grunn av at for få studenter har svart på undersøkelsen. Fakultetet opplyser om at de i emneevalueringer har fått gjennomgående svært gode tilbakemeldinger fra studentene.

Vurderinger

Master i sykepleie har åpenbare utfordringer knyttet til både rekruttering og gjennomføring. Avtakerfeltet for masterkandidater i sykepleie er likevel stort og SUV mener grunnlaget for å skape et bærekraftig program er godt. Det nåværende programmet fremstår imidlertid ikke som godt nok tilpasset behovet og den kompetansen som etterspørres. Fakultetet opplyser i sin tilbakemelding om at både studenter og arbeidsgivere ønsker mulighet for kliniske fordypninger i programmet. Derfor er det også igangsatt et arbeid med å revidere programmet med den hensikt å gjøre om de rammeplanfestede videreutdanningene innen anestesi-, barne-, intensiv-, kreft- og operasjonssykepleie (ABIKO) til kliniske studieretninger innenfor master i sykepleie fra og med høsten 2018. Programmet skal i tillegg ha mulighet for fordypning innen distriktsykepleie og infeksjonssykepleie. Det reviderte programmet vil med andre ord ha større fokus på klinisk spesialisert sykepleie og således svare bedre på avtakerfeltets behov.

SUV mener det pågående arbeidet med å revidere programmet viser at det tas tak i utfordringene knyttet til nåværende program og anbefaler at dette arbeidet videreføres som planlagt. SUV ser samtidig at det å innlemme de kliniske videreutdanningene i masterprogrammet i sykepleie kan by på utfordringer tilsvarende de man har erfart på master i helsefag, der studenter faller fra når de har fullført den rammeplanfestede delen av videreutdanningen. SUV forutsetter derfor at dette er utfordringer som adresseres også i arbeidet med å utforme det nye masterprogrammet i sykepleie med tilhørende studieretninger. Som for master i helsefag, er manglende tilrettelegging med arbeidsgiver en av grunnene til at studentene ikke tar imot tilbud om studieplass, eller slutter underveis i studiet. Med et program som treffer bedre med tanke på helsetjenestenes behov og etterspørsel av kompetanse, vil trolig også arbeidsgivere kunne tilrettelegge bedre. SUV mener derfor at godt samspill og en god dialog med avtakerfeltet er nødvendig for å lykkes med det nye programmet.

Anbefaling fra SUV

SUV anbefaler at masterprogrammet i sykepleie videreføres og at fakultetet fortsetter det pågående arbeidet med å revidere programmet. Det forutsettes at potensielle utfordringer med frafall etter fullført videreutdanning vurderes nøye, og at programmet innrettes på en måte som gjør det attraktivt og mulig for studentene å fullføre hele masterløpet. Det forutsettes også at revidert program godkjennes av universitetsstyret høsten 2017 og er gjeldende fra opptaket til høsten 2018.

6.3 Tourism Studies

Situasjonsbeskrivelse

Masterprogrammet Tourism Studies er tilordnet Fakultet for idrett, reiseliv og sosialfag. Programmet er engelskspråklig og rekrutterer både norske og internasjonale studenter.

Programmet har hatt en økning i antall søkere de siste årene; henholdsvis 124 i 2014, 161 i 2015 og 129 i 2016. Antall studenter registrert som møtt har holdt seg stabilt gjennom årene studiet har vært tilbudt. De to første opptakene etter fusjonen oppsto det et avvik i opptaksprosedyrene som førte til en halvering av antall studenter tatt opp i forhold til det normale; 6 i 2014, 5 i 2015 og 11 i 2016.

Antall registrerte studenter har gått nedover de siste årene, fra 45 i 2013 til 21 i 2017. Av de 50 som startet på programmet i perioden 2010-2014 har 8 studenter (16%) fullført på normert tid. 52% fullfører etter 3 eller flere semestre. Frafall på programmet har gått nedover fra 53% i 2010 til 16% i 2014.

Fakultetet melder at de aller fleste studentene på dette studiet kombinerer studier og arbeid. Programmet som helhet er organisert i samlinger og tilrettelagt slik at yrkesaktive studenter skal kunne ta studiet over lengre tid. Ifølge fakultetet ligger studentenes gjennomføring i henhold til egne utdanningsplaner på 75%.

Vurderinger

SUV vurderer det slik at gjennomstrømningen på programmet er kritisk. Tourism Studies er et strategisk viktig program for UiT som forvalter kunnskap om nordområdene. Fakultetet må derfor gjøre noen grep for å styrke gjennomføringen og øke rekrutteringen.

Det er startet en rekrutteringskampanje med det mål å rekruttere heltidsstudenter. Studiet i seg selv er organisert på en bra måte for studentene, men utfordringen ligger mer i at det er mange deltidsstudenter. SUV mener at dersom det ikke går bedre etter hvert så må det tas større grep, eventuelt innhentes hjelp fra Avdeling for kommunikasjon og samfunnskontakt.

Fakultetet opplyser at studentevalueringer av programmet har ført til at undervisningen er endret og blitt mer rettet mot problembasert læring i samarbeid med ulike eksterne reiselivsaktører, utvikling av mer dynamiske og dialogbaserte undervisningsformer og økt oppmerksomhet på skriveaktivitet og skrivetrening. Som del av denne satsingen har flere av programmets undervisere deltatt på kurs i pedagogisk basiskompetanse.

Fakultetet fremholder at Tourism Studies ikke overlapper faglig med andre studier. Studiet er koblet tett opp mot reiselivet i nord. Ifølge fakultetet er studieprogrammet viktig for landsdelen og godt innenfor UiT strategi. Programmet og forskningsmiljøet forvalter kunnskap om hvordan et globalt fenomen som reiseliv utvikler seg, og kan utvikles videre som næring. En slik kompetanse bidrar til en tverrfaglig og kunnskapsbasert utvikling regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Forskningsmiljøet er aktivt og har vist seg å være konkurransekraftig nasjonalt og internasjonalt i forskning på dette området. Studentene er involverte i ulike aktiviteter i fagmiljøets forskningsgrupper og flere har de senere årene skrevet masteroppgaver innenfor rammene av eksternfinansierte forskningsprosjekt.

Anbefalinger fra SUV

Master i Tourism Studies anbefales videreført. SUV anbefaler at fakultetet at fakultetet iverksetter tiltak for å øke gjennomføringsgraden og rekrutteringen til programmet.

6.4 Public Health

Situasjonsbeskrivelse

Public Health er et engelskspråklig masterprogram som rekrutterer både norske og internasjonale studenter. Programmet har gode søkertall, mellom 75 og 107 søkere fra Norden i perioden 2012-2016. Antallet søkere fra land utenfor Norden er enda høyere med 241 på det meste i 2016, men en stor andel av disse kvalifiserer av ulike grunner ikke for opptak.

I perioden 2012-2015 ble det registrert mellom 19 og 29 nye studenter på programmet hvert år, mens det i 2016 kun var 8 nye studenter. Totalt har det vært mellom 71 og 86 registrerte studenter på programmet i perioden 2010 – 2016. 58,5% av studenter som startet på programmet i perioden 2010-2014 har oppnådd grad, men kun 13,2% fullførte på normert tid. Frafallet varierer noe, men ligger godt over 30% for de fleste kull.

Studiebarometeret viser at studentene er godt fornøyd med programmet som helhet (4,1 av 5) og ifølge fakultetet viser interne studentevalueringer at over 80% er fornøyd.

Vurderinger

Til tross for et uvanlig lavt antall nye studenter i 2016, rekrutterer programmet over tid tilfredsstillende og i tråd med fakultetets målsetting om 25-30 nye studenter hvert år. Programmet har imidlertid utfordringer knyttet til gjennomføringen. Studentene bruker lang tid, eller de slutter før de har fullført graden. Programmet er definert som et heltidsstudium, men det legges til rette for at studenter som ønsker det kan ta studiet på deltid. Fakultetet opplyser i sin tilbakemelding om at det er mange som tar studiet ved siden av jobb og at de av den grunn har mange deltidsstudenter. Dette er hovedårsaken til at gjennomføringstiden blir lengre enn normert tid, og til at mange studenter faller fra. Studentene finner det vanskelig å kombinere studiet med jobb og ifølge fakultetet er det spesielt masteroppgaven det er utfordrende for dem å komme i mål med.

Det finnes fem masterprogram i folkehelsevitenskap i Norge. Studiet ved UiT er det eneste i Nord-Norge og det eneste i landet med hovedvekt på epidemiologi og biostatistikk. Undersøkelser instituttet har gjort viser at de rekrutterer godt fra landsdelen og at mer enn 40% blir i regionen etter endt utdanning. Programmet har sterk forskningsorientering og er godt forankret i instituttets forskning. Blant annet baseres mange av masteroppgavene på instituttets befolkningsundersøkelser og det rekrutteres gjennomsnittlig to stipendiater hvert år fra masterprogrammet. Fagmiljøet i epidemiologi har status som fremragende.

Fakultetet opplyser i sin rapport om at det er iverksatt rekrutteringstiltak for å unngå et så lavt antall nye studenter som det var i 2016. De viser også til at det i 2015 ble iverksatt tiltak for å øke gjennomføringsgraden og det forventes å se effekter av disse i løpet av 2017. Det nevnes i den sammenheng at rekordmange (28) studenter har registrert seg for levering av masteroppgaven våren 2017.

Med bakgrunn i tilfredsstillende og jevn rekruttering over tid, gode tilbakemeldinger på programmets innhold og kvalitet fra studentene, sterk forskningsforankring og programmets særegenhet både i landsdelen og nasjonalt, anbefaler SUV at programmet videreføres. Det er i vurderingen også lagt vekt på at det er igangsatt både rekrutteringstiltak og tiltak for å øke gjennomføringen, og at effektene av disse er ventet inneværende år. SUV vurderer det videre slik at utfordringene knyttet til svak gjennomføring og frafall fra programmet kan imøtekommes ved å innrette studiets oppbygging og struktur på en måte som legger bedre til rette for målgruppen, som i hovedsak består av deltidsstudenter. SUV er kjent med at det vurderes å omdefinere hele programmet til et deltidsstudium med en progresjon på 20 studiepoeng per semester. SUV anbefaler at det samtidig vurderes å legge til rette for at arbeidet med masteroppgaven starter tidligere i studieløpet istedenfor at siste semester dedikeres til denne.

Anbefaling

Master i Public Health anbefales videreført. Det forutsettes at tiltak som allerede er igangsatt følges opp og at det følges nøye med på utviklingen i gjennomføringstid og frafall fra programmet.

6.5 Sosialantropologi

Situasjonsbeskrivelse

I perioden 2012-2016 er det totalt 34 som er registrert møtt til programmet. Høsten 2016 møtte kun 4 nye studenter. Totalt var det 14 registrerte studenter på hele programmet høsten 2016, som er et fall fra 20 registrerte studenter i 2015.

I perioden 2006-2016 var det totalt 44 kandidater som fullførte master i sosialantropologi. Gjennomstrømningen på normert tid på programmet er noe svak. I perioden 2010-2014 startet det 21 studenter, og kun 7 av disse har oppnådd mastergraden på normert tid (33%). Totalt har kun 13 av disse blitt ferdig med mastergraden (62%).

Ser vi på hele perioden som vi har data for (2003-2014) så er gjennomstrømningen på normert tid enda svakere. I denne perioden har det startet totalt 66 studenter på master i sosialantropologi, 19 studenter (29%) har oppnådd graden på normert tid, og frem til i dag har 43 av de 66 studentene (65%) blitt ferdige med mastergraden. Frafallet på programmet er relativt lavt med unntak av 2011 (40%) og 2014 (33%).

Fakultetet rapporterer at det er flere faktorer som samlet sett kan ha hatt innvirkning på den svake gjennomstrømningen. Den viktigste årsaken er at flere av studentene studerer på deltid og derfor bruker de lengre tid. Det er også mulig at studentene ikke øyner så mange muligheter i arbeidsmarkedet og dermed mister interessen underveis. Fagmiljøet har også vært i en situasjon hvor det har vært knapt med veiledningsressurser for studentene.

Vurderinger

Fakultet rapporterer at for å øke rekrutteringen til master i sosialantropologi er det nå igangsatt en større revisjon av bachelorprogrammet, og de jobber sammen med visuelle kulturstudier med å utvikle nye emner. Fagmiljøet opplyser også at masterprogrammene i sosialantropologi og visuelle kulturstudier står fremfor omfattende revideringer da fagmiljøene nå skal ha et tettere samarbeid. Samarbeidet går blant annet ut på å redusere overlapp, øke rekruttering og gjennomstrømning og de har et spesielt fokus på kvaliteten på utdanningen. Arbeidet med å fylle to nye stillinger-- hvorav en er delt mellom visuelle kulturstudier og sosialantropologi – er påbegynt men ikke ferdigstilt. Fakultetet mener at sammenslåing og nytilsetting i løpet av 2017 vil bety en styrking av fagmiljøet, og økte muligheter for både emneutvikling og økt veiledningskvalitet.

Fakultetet viser videre til at programmet er viktig for regionen og relevant for UiTs strategiske satsinger med sin forskning på nordnorske forhold, spesielt relatert til klimapolitikk, næringsutvikling, og etniske/urfolksrettigheter. Sistnevnte er også et nasjonalt ansvar for UiT.

SUV er imidlertid bekymret for gjennomstrømningen på masterprogrammet i sosialantropologi. SUV mener at fakultetet må ta grep for å snu denne situasjonen. Fagmiljøene i sosialantropologi og visuelle kulturstudier må blant annet få en nærmere dialog og et nærmere samarbeid. SUV vil videre peke på at det må være tilstrekkelig med veiledningsressurser, slik at studentene følges opp på en god måte.

Anbefaling

Master i sosialantropologi anbefales videreført. Instituttets planlagte revisjoner og tiltak må følges opp. I arbeidet med revisjon anbefaler SUV at instituttet jobber særskilt med å bedre gjennomstrømningen på masterutdanningen.

6.6 Statsvitenskap

Situasjonsbeskrivelse

Søkertallene på master i statsvitenskap har i perioden 2011-2016 ligget på mellom 69 og 83 studenter. Studenter som møter opp har hatt en nedgang fra 26 studenter i 2013 til 16 studenter i 2016. I 2016 var det 64 registrerte studenter på programmet. I perioden 2010-2014 startet det 80 studenter på statsvitenskap. 24 av disse 80 studentene (30%) oppnådde en grad innenfor normert tid. Etter 3 eller flere semestre har 44 av 80 studenter oppnådd en grad (55%). Frafallet på programmet varierer mellom 10-30%. Studiebarometeret for 2016 viser at studentene er rimelig fornøyde med programmet i sin helhet (3,7 av 5). Master i statsvitenskap fikk likevel lavere score enn landsgjennomsnittet på 4,3.

Evalueringer viser, ifølge fakultetet, at studentene stort sett er fornøyde med faglig innhold og undervisning. Noe kritikk er rettet mot omfang av valgemner. Både studieprogram og emner ble revidert i 2015 med særlig fokus på å oppgradere læringsmålene til NOKUTs standard.

Vurdering

SUV anser utfordringen til masterprogrammet i statsvitenskap til først og fremst å dreie seg om gjennomstrømning. Programmet har betraktelig lavere gjennomstrømning enn sammenliknbare studier. Under SUVs behandling opplyste fakultetet at statsvitenskap historisk sett har hatt god rekruttering og undervisning. Derfor har det ikke vært satt spesielt fokus på gjennomstrømningsproblemene. Instituttet vet ikke hva som er grunnen til den lave gjennomstrømningen, men det antas at en stor del av studentene studerer på deltid. Det er imidlertid innført tiltak for å øke gjennomføringsgraden.

Anbefalinger fra SUV

Master i statsvitenskap anbefales videreført. SUV anbefaler at det igangsettes tiltak med å utrede og bedre gjennomstrømningen på masterutdanningen.

6.7 Electrical Engineering

Situasjonsbeskrivelse

Masterprogram i Electrical Engineering er et engelskspråklig program som rekrutterer både norske og internasjonale studenter. Søkertallene er svært gode (171 søkere i 2016) og består i overveiende grad av utenlandske søkere fra Asia og Afrika. Av de sistnevnte er det mange som ikke møter, og det har i de siste årene startet drøyt 20 nye studenter på programmet hvert år. I perioden fra 2011 har 4-16 studenter oppnådd grad per år. Gjennomstrømningen er lav, i perioden 2010-2014 er kun 9% av studentene uteksaminert på normert tid (7 av 81). Sen sensurfrist for masteroppgaven gjør at det kan være mer rimelig å vurdere antallet uteksaminerte kandidater ett semester *etter* normert tid, og da er 58% uteksaminert. Fakultetet oppgir at programmet har noen deltidsstudenter som ikke er registrert deretter, noe som derfor også gir lavere gjennomføringsgrad. Frafallet har de siste årene vært mellom 15-30% hvert år.

I studiebarometeret 2016 var dette ett av de programmene hvor studentene var spesielt kritiske (3,1 av 5, n=10 som utgjør 67% av studentene). I fakultetets rapport vises det til at en sentral fagperson gikk bort for fire år siden, og at det i tiden etter dette har vært utfordrende å dekke undervisningsbehovet, og dermed nødvendig å leie inn eksterne ressurser. Faglige utviklingsoppgaver vedrørende

programmet rapporteres også å ha blitt skadelidende, herunder faglig oppdatering og samordning av emner og læringsutbytte, samt samarbeidet med avtakerfeltet.

Fakultetet opplyser at undervisningsbehovet nå er dekket av egne ansatte, og at forskningsmiljøet er i en oppbyggingsfase. Det er ansatt to nye fagpersoner, og fakultetet vurderer det slik at det ikke er manglende fagressurser per nå. Fakultetet har videre besluttet å revidere programmet umiddelbart, og i samarbeid med både studenter og avtakerfeltet.

Vurdering

SUV vurderer at masterprogrammet i Electrical Engineering er et strategisk viktig program med høy samfunns- og samtidsrelevans. Programmet er unikt i Norge. Etter et uventet dødsfall har programmet over de siste årene vært preget av underbemanning, men fagmiljøet bygger nå opp. Den veldig dårlige tilbakemeldingen på studiebarometeret har vært en vekker, og fakultetet rapporterer om en omfattende revisjonsprosess.

SUV mener det fortsatt er grunn til å være bekymret for masterprogrammet i Electrical Engineering. De nasjonale kravene om at fagmiljøene tilknyttet et mastergradsprogram skal være bredt, kompetansemessig stabilt over tid, og bestå av et *tilstrekkelig* antall ansatte med høy faglig og relevant kompetanse er innskjerpet nettopp for å unngå denne typen utfordringer med å innfri krav til faglig stabilitet og kvalitetssikring som dette programmet ser ut til å ha erfart. Som omtalt i kapittel 2.4 vil program med få vitenskapelige ansatte være veldig sårbare ved sykdom og andre grunner til fravær. Fakultetet omtaler at programmet har et visst nisjepreg for ikke å være i konkurranse med tilsvarende program ved andre institusjoner. Det er også på denne bakgrunn viktig at programmet følges særskilt opp – både med tanke på de nye kravene om at det skal sikres sterkere fagmiljøer, og at masterprogrammene ikke blir for faglig smale.

Anbefaling

Masterprogrammet i Electrical Engineering anbefales videreført. SUV ber fakultetet om å følge opp at revisjonen av masterprogrammet gjennomføres, herunder at det også foretas grundige vurderinger av skjerpede krav til fagmiljø.

6.8 Hørelære med didaktikk

Situasjonsbeskrivelse

Master i hørelære med didaktikk og praksis er tilordnet Det kunstfaglige fakultet. Programmet har opptak annet hvert år og rekrutterer studenter fra hele Norden. Utviklingen i antall registrerte studenter på programmet er relativt stabilt med rundt 7 - 9. Andel kvalifikasjoner fordelt per år ligger på 2. Av totalt 12 startende studenter så har 5 oppnådd grad på normert tid (42%). Etter tre eller flere semestre har 8 stykker oppnådd grad (67%). Frafallet ligger på 25% (1 student) i 2010, 0% i 2012 og 20% (1 student) i 2014. I følge fakultetet blir disse tallene for høye fordi permisjoner/utvidet studierett i noen tilfeller fremstår som frafall.

Programmet er dimensjonert for 6 studenter i året, og fyller ikke alltid alle plassene.

Utdanningen er den eneste i sitt slag i Norden, og fakultetet viser til et robust og anerkjent fagmiljø innenfor fagområdet. Fakultetet kan også vise til at det uten en formell nasjonal arbeidsdeling på feltet er UiT som har påtatt seg ansvaret for denne utdanningen. I motsetning til utøvende musikkutdanning

er den samlingsbasert og det er i all hovedsak studenter som allerede er i jobb som tar utdanningen. Utdanningen er likevel definert som et heltidsstudium.

Fakultetet rapporterer at det ikke er gjennomført noen systematisk evaluering og det er ikke tilgang på tall fra Studiebarometeret.

Vurderinger

Som eneste tilbyder av dette studieprogrammet i Norden stiller SUV spørsmål ved om tilfanget av studenter kunne vært større og om behovet for kompetansen i avtakerfeltet er større enn det antall kandidater utdanningen produserer. Det er ikke fremsatt data på hvorvidt vi dekker behovet i avtakerfeltet. Fakultetet rapporterer imidlertid at det er ulike tradisjoner for hvordan man blir tilsatt som hørelærer, og at det er vanskelig å tallfeste et behov for denne type lærere i skoleverket.

SUV ønsker vurdert ved hvorvidt det bør utvikles et større nasjonalt samarbeid knyttet til denne utdanningen for å øke tilfanget av studenter. UiT har både fagmiljø og kapasitet til å tilby utdanningen, men det er behov for å styrke rekrutteringsarbeidet. Utdanningen må også se på hvorvidt det er hensiktsmessig at studieprogrammet går som et fulltidsstudium all den tid studentene studerer deltid på grunn av arbeid.

Anbefalinger fra SUV

Master i hørelære anbefales videreført. Fakultetet bes om å se nærmere på arbeidsdeling/samarbeid med andre institusjoner for å styrke rekrutteringsarbeidet. Det må også vurderes hvorvidt det er hensiktsmessig at studiet går som fulltidsstudium. Videre må fakultetet umiddelbart gå gjennom rutiner for evaluering av studieprogram.

6.9 Technology and Safety in the High North

Situasjonsbeskrivelse

Masterprogrammet Technology and Safety in the High North er et engelskspråklig program som rekrutterer både norske og internasjonale studenter. Programmet har hatt varierende, men gode søkertall i perioden 2011-2016. Det høyeste tallet var i 2012 med 105 søkere. Det har vært en nedadgående tendens de siste tre år med 67 søkere i 2016. Det har også vært en liten nedgang i antall studenter registrert som møtt. Det var en topp med 24 studenter i 2014 og 17 studenter i både 2015 og 2016.

Antall oppnådde kvalifikasjoner per år varierer mellom 4 og 8 frem til 2015, og i 2016 ser vi en stor økning til 19 oppnådde kvalifikasjoner. I perioden 2010-2014 var det kun 20 av 70 (29%) som oppnådde grad på normert tid, og 43% etter ett ekstra semester. Frafallet er forholdsvis høyt. I årene 2013-2015 var det i snitt 36% som falt fra hvert semester.

Vurderinger

Masterprogrammet Technology and Safety in the High North er et unikt studietilbud i Norge og har et spesielt fokus på teknologiske utfordringer i nordområdene. Forskningsmiljøet rapporteres som sterkt og kompetansetungt, med et høyt antall publikasjoner. Fakultetet har likevel, helt fra oppstart, vært

avhengig av innleid førstestillingskompetanse fra andre universiteter, spesielt fra UiS. Dette har vært nødvendig i en oppbyggingsfase. Fakultetet opplyser at det arbeides med å få ansatt egne for å redusere omfanget av innleid kompetanse.

Programmet har utfordringer med svak gjennomstrømning og høyt frafall. Fakultetet kjenner ikke til årsaken til disse utfordringene, men mener at noe av forklaringen kan ligge i at en del studenter kombinerer studie og arbeid. I studieprogramevalueringen i 2015 ble en årsak til frafall av studentene selv forklart med at de hadde fått relevant arbeid og valgte å slutte. Fakultetet melder tilbake at rekrutteringstiltak er igangsatt.

SUV vurderer det dithen at det er såpass få studenter på programmet at det bør være rom for å følge studentene tettere opp. Det er nødvendig at fakultetet går nærmere inn og ser på gjennomføringen og frafallet, og iverksetter forbedringstiltak. Det er videre nødvendig at fakultetet vurderer om den svake gjennomstrømningen også kan være knyttet til graden av internasjonale studenter på programmet.

Ifølge fakultetet har programmet lite overlapp, men det vurderes å i større grad kunne nyttiggjøre fakultetets eksisterende emneportefølje.

Funn fra evalueringer viser at studentene er fornøyde med programmets faglige innhold, men er mindre fornøyde med informasjonsstrømmen mellom faglig ansatte og studenter, og opplever at det er dårlig kvalitet på tilbakemeldingene. Studentene opplever god støtte fra studieadministrasjonen.

Studiebarometeret for 2015 og 2016 viser at studentene er rimelig fornøyde med programmet som helhet (3,9 av 5, n=19, 42%).

Anbefalinger fra SUV

Masterprogrammet Technology and Safety in the High North anbefales videreført. Fakultetet må vurdere å etablere ordninger for å følge opp de internasjonale studentene, samt følge nøye med på gjennomstrømning.

6.10 Historie

Situasjonsbeskrivelse

I perioden 2012-2016 har det startet totalt 31 studenter på master i historie. Kun 2 nye studenter møtte til programmet i 2016. Antall registrerte studenter har vært stabilt mellom 30-35 studenter i perioden 2005-2015, men man ser et markert fall til 25 registrerte studenter i 2016.

I perioden 2006-2016 var det totalt 57 kandidater som fullførte master i historie. Det betyr at det årlig i snitt går ut 5-6 studenter med en fullført grad. Av de 36 studentene som startet i perioden 2010-2014 var det kun 9 (25%) som oppnådde mastergraden på normert tid. Totalt har kun 16 av 36 (44%) oppnådd grad. Ser vi på hele perioden som vi har data for (2003-2014) så har det startet 109 studenter på master i historie, kun 27 (25%) har oppnådd graden på normert tid, og til nå har 65 av 109 (60%) blitt ferdige med mastergraden.

Fakultetet melder at historie har et faglig sterkt forskningsmiljø. Ifølge fakultetet ligger publiseringen ved instituttet (sammen med religionsviterne/teologene) på topp ved fakultetet. Den nordlige profilen er fremtredende og er i stor grad sammenfallende med UiTs profil.

Fakultetet mener at det fallende studenttallet må sees i sammenheng med lektor i språk og samfunnsfag, samt master i russlandsstudier (med historie som fordypning). Disse overlapper hverandre i den forstand at studenter på alle program har det samme tilbud av obligatoriske og valgfrie emner. Det påpekes at dersom man skal vurdere aktiviteten på masternivå i historie er det også nødvendig å se på tallene for de som velger fagfordypning i historie på lektor i språk og samfunnsfag.

Situasjonen i 2016 med at det kun startet 2 studenter mener fakultetet er et unntak og det forventes at studenttilgangen vil ta seg opp igjen. Det vises blant annet til at studenttallet på bachelorstudiet tilsier at de bør forvente flere masterstudenter i årene som kommer. Faget er strategisk viktig for UiT og landsdelen. Fakultetet fremholder at arbeidsmarkedet fortsatt er ganske bra for kandidater med master i historie.

Vurderinger

SUV anser utfordringene til masterprogrammet i historie til å dreie seg om rekruttering, gjennomføring og frafall.

Selv om bachelorprogrammet ikke ble omtalt særskilt under del 1 av gjennomgangen er SUV kjent med at det er i underkant av 30% av studentene som starter på bachelorprogrammet som fullfører bachelorgraden i historie. Det er naturlig å tenke at det høye frafallet på bachelorprogrammet også påvirker rekrutteringen til masterprogrammet. Gjennomstrømningen på masterprogrammet er også langt lavere enn SUV forventer. SUV er enig i at en del av frafallet på bachelorprogrammet nok kan forklares med at studenter heller velger å starte på lektorprogrammet. SUV finner det derimot lite sannsynlig at den svake gjennomstrømningen på masterprogrammet kan tilskrives konkurranse fra lektorprogrammet. SUV mener derfor det er viktig at instituttet finner den riktige årsaken til den lave gjennomføringsgraden til masterstudentene.

Anbefalinger fra SUV

Masterprogrammet i historie anbefales videreført. Instituttet må nå ha et særskilt fokus på å bedre gjennomstrømningen på både bachelor- og masterutdanningen.

7 Studieprogram som anbefales revidert eller nedlagt

7.1 Telemedicine and E-health

Situasjonsbeskrivelse

Telemedicine and E-health er et engelskspråklig program som rekrutterer både norske og internasjonale studenter. Programmet har to studieretninger, *Health* og *Technology*, som tilbys av henholdsvis Helsefak og NT-fak. Det var mellom 19 og 27 nordiske søkere til programmet i perioden 2012-2016. Antall søkere fra land utenfor Norden er betydelig høyere, men en stor andel av disse kvalifiserer av ulike grunner ikke for opptak.

I perioden 2011-2016 ble det registrert mellom 7 og 12 nye studenter på programmet hvert år, de fleste på studieretningen i helse. Totalt har det vært mellom 26 og 33 registrerte studenter på programmet i perioden 2010-2016. Studieretningen i teknologi har, med unntak av første år, slitt med rekrutteringen og har ifølge NT-fak i gjennomsnitt tatt opp 1,8 nye studenter hvert år. 66% av studentene som startet på programmet i perioden 2010-2014 har oppnådd grad, 42,6% på normert tid. Frafallet var lavt for kullene 2010 og 2011, men har økt til godt over 30% for senere kull. Studieretningen i helse har flest studenter og følgelig også det største frafallet, mens det generelt er lite frafall fra retningen i teknologi.

Programmet fikk kritisk lav score i Studiebarometeret for 2016 (2,3 av 5 på overordnet tilfredshet). Resultatet er riktignok basert på relativt få respondenter, men det er likevel en indikasjon på at studentene ikke er fornøyde med kvaliteten i programmet. Helsefak opplyser om at interne evalueringer viser at de fleste studentene er fornøyde med undervisning, veiledning og arbeidsmengde, mens de blant annet etterlyser et bedre tilrettelagt læringsmiljø, mer valgfrihet i programmet og flere gjesteforelesere som kan vise hvordan telemedisin fungerer i daglig drift. Programmet er for øvrig under ekstern evaluering våren 2017.

Vurdering

Telemedicine and E-health er et unikt studietilbud i Norge og står sentralt i UiTs strategiske satsing innenfor teknologi og helse. Fakultetet opplyser om at programmet er forankret i et bredt og sterkt fagmiljø ved UiT og UNN. Det er tilknyttet en sterk og produktiv forskningsgruppe med betydelig nasjonalt og internasjonalt samarbeid. Fagmiljøet har tett samarbeid med Nasjonalt senter for helseforskning og masterprogrammet er nært knyttet til aktiviteten der.

Programmet er godt fundert i et nasjonalt og internasjonalt anerkjent miljø og det er behov for kandidater med kompetanse innenfor fagområdet. Dette er gode forutsetninger for å kunne tilby et ettertraktet studietilbud med høy faglig kvalitet. SUV mener imidlertid at den negative utviklingen i antall søkere, gjennomføringsgrad og frafall, sammen med indikasjoner på kvalitetssvikt fra Studiebarometeret og til dels fra interne studentevalueringer, tilsier at studiet i nåværende form ikke treffer godt nok, verken blant studentene eller i avtakerfeltet. SUV vurderer det derfor som nødvendig med en full gjennomgang og revisjon av programmet med henblikk på videreutvikling og kvalitetsheving. Det forutsettes at resultater fra den pågående eksterne evalueringen legges til grunn for utformingen av det reviderte programmet.

Som situasjonsbeskrivelsen over viser, velger de fleste studentene studieretningen i helse, mens antall studenter på studieretningen i teknologi er kritisk lav. NT-fak opplyser i sin tilbakemelding om at det

har vist seg vanskelig å rekruttere tilstrekkelig antall studenter til teknologiretningen og at den per i dag ikke har et bærekraftig volum som står i forhold til ressursbruken. Ved revisjon av programmet bør det stå sentralt å avklare hvilken kompetanse avtakerfeltet faktisk trenger, samt å vurdere hvorvidt innretningen med to adskilte studieretninger er hensiktsmessig. Det må også vurderes om den planlagte etableringen av femårig master i helseteknologi ved NT-fak vil få noen implikasjoner på innholdet i programmet i Telemedicine and E-health.

SUV anbefaler at det ikke tas opp nye studenter til programmet før revisjonen er gjort og nytt program og studieplan er godkjent. Opptaket til høsten 2017 går likevel som planlagt. Det forutsettes at det iverksettes umiddelbare tiltak for å sikre studiekvaliteten for studenter som allerede er på programmet og nye som tas opp høsten 2017.

Anbefalinger fra SUV

SUV anbefaler at master i Telemedicine and E-health revideres. Det forutsettes at resultater fra den pågående eksterne evalueringen legges til grunn for utformingen av det reviderte programmet. Det anbefales videre at programmet ikke lyses ut for opptak igjen før revidert program og studieplan er godkjent.

7.2 Funksjonshemming og deltakelse

Situasjonsbeskrivelse

Funksjonshemming og deltakelse er et erfaringsbasert masterprogram som tilbys på deltid over tre år. Det er lagt opp til at studentene velger om de vil skrive masteroppgave på 30 eller 60 studiepoeng, og følgelig om omfanget av hele mastergraden skal være henholdsvis 90 eller 120 studiepoeng.

Antall søkere har gått betydelig ned, fra 57 ved oppstart av programmet i 2011 til 17 søkere i 2016. Antall nye studenter på studiet har gått ned fra 27 til 6 i samme periode. Høsten 2016 var det totalt 20 registrerte studenter på programmet. Gjennomføringen er svært lav. Av 28 startende studenter på programmet i perioden 2011-2014 har kun 4 (14,3%) oppnådd grad, og kun 1 har gjennomført på normert tid. Totalt har 11 studenter oppnådd grad på programmet. Frafallet ligger på over 50%.

Det finnes ikke data om programmet i Studiebarometeret på grunn av at for få studenter har svart på undersøkelsen. Ifølge Avdeling for vernepleie viser interne evalueringer at studentene er godt fornøyde med undervisningen de får og med de fagansatte. At studiet går på deltid og kan kombineres med jobb oppgis som en medvirkende årsak til at de søkte opptak.

Vurdering

Funksjonshemming og deltakelse er det eneste studietilbudet i sitt slag nord for Trondheim og Avdeling for vernepleie opplyser om at programmet rekrutterer studenter fra hele landet. Avdelingen fremhever utdanningens betydning for å synliggjøre UiT og vernepleierutdanningen som et lokalt, regionalt og nasjonalt kompetansesenter for funksjonshemmingsforskning og –undervisning. Ved avdelingen er det etablert et Arktisk senter for velferds- og funksjonshemmingsforskning. Forskningscenterets aktivitet er praksisnær og tett knyttet til avdelingens utdanninger, blant annet ved at forskningen anvendes i undervisningen både på bachelor- og masternivå.

I SUVs behandling av programmet ble det bemerkt at opptaksgrunnlaget er svært bredt. Både bachelorutdanningene vernepleie, barnevernspedagog, ergoterapi, fysioterapi, sosialt arbeid, grunnskolelærerutdanning og annen relevant utdanning kvalifiserer for opptak, så fremt søkerne også har dokumentert tilstrekkelig relevant yrkespraksis. I opptakskravet er det imidlertid ikke oppgitt hva som godkjennes som relevant praksis. Det fremstår dermed uklart hva som faktisk utgjør grunnlaget for studiet og hva som utgjør masternivået i programmet. SUV registrerer også at læringsutbyttet for programmet ikke er beskrevet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR). Det gjøres derfor oppmerksom på at kandidater som tildeles en mastergrad, erfaringsbasert mastergrad inkludert, skal ha kvalifikasjoner som beskrevet på nivå 7 i NKR. SUV mener forholdene som er bemerkt over gjør at programmet fremstår med en noe uklar beskrivelse og det savnes en tydeligere retning og profil.

Funksjonshemming og deltakelse tilbys på deltid og avdelingen opplyser om at de fleste studentene tar studiet ved siden av jobb. Som for flere av de andre masterprogrammene som behandles i denne rapporten, vurderes dette å være en hovedårsak til den svake gjennomføringen på programmet. Det fremkom også under SUVs behandling at en del studenter kun tar emner og har kanskje ikke intensjon om å fullføre hele mastergraden. SUV mener dette taler for at det er nødvendig å vurdere om programmet er innrettet på en hensiktsmessig måte med tanke på målgruppen, både med hensyn til innhold og struktur. Erfaringer fra andre program med tilsvarende utfordringer, tyder på at det å fullføre selve masteroppgaven kan være en bygg for mange av de som studerer ved siden av jobb. Det bør derfor vurderes å legge til rette for at arbeidet med masteroppgaven starter tidligere i studieløpet. Det kan også vurderes egne opptak av enkeltemnestudenter, både for å unngå at disse fremstår som frafalt fra programmet og for å kunne tilpasse oppfølgningen av de ulike studentgruppene bedre.

SUV er kjent med at Avdeling for vernepleie vurderer å gjøre det erfaringsbaserte masterprogrammet om til en ordinær toårig master (i henhold til § 3 i forskrift om krav til mastergrad), blant annet for å kunne rekruttere studenter som ikke har relevant yrkespraksis. I den forbindelse gjøres det spesielt oppmerksom på at dette vil innebære at opptakskravet må snevres inn og følgelig at noe av rekrutteringsgrunnlaget kan forsvinne. SUV anbefaler at Avdeling for vernepleie nøyte undersøker og vurderer rekrutteringspotensialet og avtakerfeltets faktiske behov før det tas beslutning om en slik endring.

Avdeling for vernepleie opplyser i sin tilbakemelding om at de ikke kjenner til at programmet har faglig overlapp med andre studier ved UiT. SUV mener imidlertid at det potensielt kan overlappe eller ha en sammenheng med retninger innenfor master i helsefag. Det anbefales derfor at Avdeling for vernepleie og Helsefak v/IHO i vurderer dette nærmere og ser på muligheter for samarbeid om utvikling og samordning av utdanningene.

Med bakgrunn i den negative utviklingen i søker- og studenttall, svak gjennomføring og øvrige forhold som er bemerkt over, anbefaler SUV at programmet ikke lyses ut for opptak igjen før det er gjort en full gjennomgang og revisjon. Opptaket til høsten 2017 gjennomføres likevel som planlagt. Det forutsettes at Avdeling for vernepleie iverksetter tiltak for å sikre studiekvaliteten og øke gjennomføringen blant studenter som allerede er på programmet og de nye som starter høsten 2017.

Anbefalinger fra SUV

SUV anbefaler at erfaringsbasert master i funksjonshemming og deltakelse revideres. Det anbefales videre at programmet ikke lyses ut for opptak igjen før revidert program og studieplan er godkjent.

7.3 Logopedi

Situasjonsbeskrivelse

Logopedi har hatt opptak i 2011, 2012 og 2014. Totalt har 55 startet på programmet, 29 av disse har oppnådd graden på normert tid (53%). Til nå har totalt 32 av 55 oppnådd graden (58%). Fakultetet har revidert programmet etter evaluering fra studentene, og ny studieplan er utarbeidet og vedtatt. Fakultetet melder at det har vært et generasjonsskifte i fagmiljøet, og at programmet i dag har to fast ansatte der den ene er i en prosess med å fullføre en ph.d.-grad. Fakultet melder at det er nødvendig å bygge opp et forskningsmiljø rundt logopedi.

Vurdering

Studiet har svært god rekruttering og det er et stort behov for denne utdanningen i landsdelen. Størrelsen på fagmiljøet er imidlertid kritisk. Fakultetet rapporterer at de er i gang med arbeid både med å kvalifisere egne ansatte, samt rekruttere andre fagpersoner innenfor området. SUV anbefaler at dette arbeidet følges opp, og det må iverksettes umiddelbare tiltak for å sikre både faglig nivå og stabilitet i fagmiljøet.

Fakultetet rapporterer videre at det er innledet samtaler om samarbeid med Nord universitet om denne utdanningen, og SUV vil også anbefale at dette samarbeidet videreføres.

Anbefalinger fra SUV

SUV anbefaler at det settes i gang umiddelbare tiltak for å styrke fagmiljøet på studiet. Studiet kan ikke lyses ut på nytt dersom dette ikke er på plass i løpet av høsten 2017. Samarbeid med Nord universitet må utredes videre.

7.4 Satellite Engineering

Situasjonsbeskrivelse

Masterprogrammet i Satellite Engineering er et engelskspråklig program som i noen år har hatt relativt stort innslag av studenter særlig fra India og Asia. Rekrutteringen til programmet har vært svak over flere år, og i årene 2010-2016 er det uteksaminert henholdsvis 3, 3, 3, 7, 5, 9 og 2 kandidater per år. Gjennomstrømmingen er også svak, i perioden 2010-2014 er kun 22% uteksaminert på normert tid (8 av 37). Med ett semester utover normert tid er 49% uteksaminert. Programmet har i relativt høyt frafall, men dette varierer fra år til år. Lang sensurfrist, deltidsstudenter og noen som får jobb underveis, medfører lavere gjennomføringsgrad. Fakultetet forventer bedre rekruttering på grunn av økte studenttall på bachelor i Satellitteknologi. Fakultetet beskriver programmet som faglig smalt, og ønsker å gjøre det bredere for å kunne rekruttere også fra bachelorprogrammene i Droneteknologi og Automasjon. Programmet er faglig beslektet med romfysikk, men uten at det er faglig overlapp. Fakultetet ønsker nå å bruke ressurser på å revidere programmet, og har fremmet ønske om ikke å ta opp nye studenter for studieåret 2017/2018. Studiebarometeret har ikke data om programmet.

Vurdering

Fakultetets henvendelse til universitetsdirektøren om å trekke opptaket for inneværende høst kom for sent til at det var mulig å innfri ønsket. Det er derfor viktig at fakultetet iverksetter umiddelbare tiltak for de studentene som starter nå til høsten, slik at disse sikres et fullverdig studium i tråd med den studieplanen de er tatt opp til.

Fakultetet ønsker imidlertid ikke å drive programmet videre i sin nåværende form utover dette, og SUV gir støtte til denne vurderingen. SUV vurderer det som positivt at fakultetet vil gjøre programmet faglig bredere, både med tanke på å øke rekrutteringsgrunnlaget og med tanke på skjerpede nasjonale krav til faglig bredde i masterutdanninger.

Anbefaling

SUV anbefaler at masterprogrammet i Satellite Engineering revideres. Det anbefales videre at programmet ikke lyses ut for opptak før revidert program og studieplan er godkjent.

7.5 Statistikk

Situasjonsbeskrivelse

Masterprogram i statistikk er et engelskspråklig program. Søkertallene har de siste årene vist en økende tendens, men mange søkere er ikke kvalifiserte. I 2011 var det 10 søkere, og i 2016 var det 46 søkere. Programmet har kritisk lave student- og kandidattall, og svak gjennomstrømning. For hele perioden 2007-2016 har UiT uteksaminert kun 6 masterkandidater (men flere ph.d.-kandidater), og kun 25% har oppnådd grad på normert tid. Programmet er ikke eksternt evaluert, og Studiebarometeret har ikke data. Mange studenter på ph.d. tar statistikk, og masterstudentene er tett koplet til forskningsgruppene. Fakultetet foreslår at masterprogrammet i statistikk slås sammen med masterprogrammet i matematikk.

Vurderinger

Statistikk vurderes av SUV som et svært viktig fag som universitetet må beholde. Selv om det utvilsomt er behov for statistikere både ved UiT og i avtakerfeltet, kan det stilles spørsmål ved om det er behov for å tilby et helt studieprogram. SUV støtter imidlertid fakultetets vurdering av at et masterprogram med fordypning i statistikk er essensielt for å rekruttere både til ph.d.-utdanningen og til eget forskningsmiljø. Programmet er også viktig for flere andre fagmiljø, herunder lektorutdanningen, fysikk, medisin, samt ulike matematikk- og statistikkmiljø i landsdelen.

Ingen andre fag ved UiT har så få studenter over så lang tid. SUV støtter derfor i utgangspunktet en sammenslåing med master i matematikk, men er usikker på hvilke gevinster som eventuelt vil oppnås. Flere grep må gjøres for at statistikktilbudet skal være bærekraftig, og utfordringene med den lave gjennomstrømningen må også adresseres. Arbeidslivsrelevansen må synliggjøres, og avtakerfeltet må oppfordres til å være tydeligere på behovet for statistikere. SUV vurderer det ellers som positivt at masterstudentene har tett faglig samhandling med fagmiljøet. Dette er meget viktig for studiemiljøet når det er så få studenter. Det bør også vurderes om det kan gjøres tettere koblinger til andre fagområder ved UiT, som vil ha nytte av statistisk kompetanse.

Tallene er så kritisk lave at SUV anbefaler at fakultetet innhenter ekstern vurdering av hva som kan eller bør gjøres for å styrke rekrutteringen og gjennomstrømningen, samt eventuelle gevinster med å slå sammen masterprogrammene i matematikk og statistikk.

Programmet må for øvrig vurderes i sammenheng ned at bachelorprogram i matematikk og statistikk i 2016 ble vedtatt videreført forutsatt at fakultetet iverksetter tiltak for å øke studenttallet og minske frafallet (bachelorprogrammet skal til ny vurdering av SUV høsten 2017). Dersom disse tiltakene lykkes, er det rimelig å anta at dette også kan få positive utslag for fremtidig rekruttering til statistikk.

Anbefaling

SUV anbefaler at masterprogrammet i statistikk slås sammen med masterprogrammet i matematikk. Det anbefales videre at masterprogrammet i statistikk ikke lyses ut for opptak før revidert program og studieplan er godkjent.

7.6 Master i matematikk og finans**Situasjonsbeskrivelse**

I første del av gjennomgangen av studieporteføljen vedtok universitetsstyret å legge ned bachelorprogrammet i matematikk og finans. NT-fak har nå foreslått å legge ned masterprogrammet i matematikk og finans. Per dags dato er det ingen registrerte studenter på programmet.

Anbefaling

SUV anbefaler at master i matematikk og finans legges ned.

8 Veien videre

Gjennomgangen av masterporteføljen ved UiT viser at det er mange masterprogram som har svært få studenter, i tillegg til at mange program har svært lav gjennomføringsgrad. Selv om dette er generelle problemstillinger i sektoren, ligger UiT likevel bak sammenlignbare universiteter. SUV anser derfor rekruttering og gjennomstrømming som to hovedpunkter UiT må følge opp videre i kjølevannet av denne gjennomgangen.

Utfordringene knyttet til rekrutteringsgrunnlaget og behovet i avtakerfeltet er avgjørende for UiTs strategiske veivalg fremover. Dersom UiT i fremtiden skal oppfylle målet om å gi nordnorsk ungdom gode utdanningsmuligheter og sikre rekruttering av fagfolk til landsdelen, er det høyst nødvendig at UiT adresserer dette. Regjeringens skjerpede krav til faglig ledelse av studieprogram, økte krav til samspill med samfunns- og arbeidsliv, samt endringer i finansieringssystemet er bidrag som adresserer denne situasjonen. Dette stiller store krav til oss som institusjon og fagmiljøene kan ikke alene håndtere disse utfordringene. I den krevende situasjonen UiT befinner seg i, vil samarbeidet med avtakerfeltet om studentrekruttering og videreutviklingen av UiTs masterprogram være viktigere enn noen gang. Fremtidsrettede og innovative rekrutteringstiltak er helt nødvendige, samtidig som former for nasjonal samhandling og ansvarsdeling innen fagområder som i utgangspunktet har lav rekruttering må utredes. SUV ser det også som nødvendig at det skapes et større rom for erfaringsutveksling mellom fagmiljø når det kommer til å lykkes både med gjennomstrømmingstiltak og rekrutteringstiltak.

SUV anbefaler at UiT følger opp disse utfordringene i en egen sak.

SUV ser det som nødvendig at det i tillegg til oppfølging av de enkelte programmene som er identifisert i denne rapporten, vurderes hvordan det skal sikres en kontinuerlig strategisk utvikling av UiTs studieportefølje. Blant annet må revisjonen av kvalitetssystemet ta inn de momenter som er kommet frem vedrørende tilsyn og fremtidige utfordringer og utviklingsmuligheter i denne og den forrige rapporten fra SUV.

SUV anbefaler at det i etterkant av at rapporten er behandlet i styret utarbeides en oversikt og oppfølgingsplan for alle de program som nå har fått merknader i gjennomgangen.